

ΙΣΧΥΡΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΡΑΜΠ ΚΑΙ ΡΟΥΜΠΟ ΣΤΗΝ ΚΙΜΠΕΡΛΙ ΓΚΙΛΦΟΪΛ

«ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ – ΙΣΧΥΡΗ Η ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ»

Στήριξη στον Κάθετο Διάδρομο – Ενισχύεται ο στρατηγικός ρόλος της Ελλάδας

Του Άγγελου Χωριανόπουλου

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΑΡΚΟ ΡΟΥΜΠΟ
ΣΕ ΑΘΗΝΑ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ, F-35
ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΙΜΠΕΡΛΙ

ΣΕΛ.4-5

ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ ΓΙΑ ΓΚΙΛΦΟΪΛ:

«FAKE NEWS»
ΤΑ ΠΕΡΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ
ΔΙΑΨΕΥΣΗ

ΣΕΛ.3

ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ
«ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΗ ΠΑΡΟΧΟΛΟΓΙΑ»

Μεγάλες επενδύσεις και νέες
δουλειές η απάντηση

ΣΕΛ. 6

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

12,5 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Με αιχμή τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις -
είναι κοστολογημένα

ΣΕΛ.11

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

13 ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ
78,4 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

παραδόθηκαν σε νησιά και
παράκτιες περιοχές

ΣΕΛ.14

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΓΩΓΟΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ:

ΜΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ
ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ;

ΣΕΛ.20-21

Ο ΑΟΡΑΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ:

Η ΝΕΑ ΜΑΧΗ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο Ναύαρχος Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ε.α.
και διεθνής πραγματογνώμονας
Ναυτιλίας, Νίκος Ι. Σπανός, μιλά
στους Attica Times

ΣΕΛ.12-13

Του Σωτήρη Σκουλούδη

Ρούμπιο: Απόλυτη στήριξη στην πρέσβη Γκίλφοϊλ «Ο Πρόεδρος Τραμπ και εγώ εκτιμούμε ιδιαίτερα το καθοριστικό έργο της»

Ιδιαίτερα θερμά λόγια και υψηλού επιπέδου αναγνώριση επιφυλάσσει η αμερικανική ηγεσία για το έργο της Πρέσβειρας των ΗΠΑ στην Αθήνα, Kimberly Guilfoyle, υπογραμμίζοντας τη συμβολή της στην ενίσχυση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης Ελλάδας-ΗΠΑ και στη μετατροπή της χώρας μας σε κεντρικό ενεργειακό πυλώνα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Ο Υπουργός Εξωτερικών και Σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ, Marco Rubio, εξήρε την ηγετική παρουσία και την αποτελεσματικότητα της Πρέσβειρας:

«Η Πρέσβης Guilfoyle έχει αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματική στην προώθηση της ατζέντας του Προέδρου στην Ελλάδα και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο Πρόεδρος Trump και εγώ εκτιμούμε ιδιαίτερα το καθοριστικό έργο και τον ηγετικό ρόλο της Πρέσβειρας στην περιοχή. Έχει συμβάλει με μεγάλη επιτυχία στην προώθηση των αμερικανικών ενεργειακών συμφερόντων στην Ελλάδα και σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, μέσω περιφερειακών έργων όπως ο Κάθετος Ενεργειακός Διάδρομος, ο οποίος χάρει διακομματικής στήριξης.»

Doug Burgum: «Πολύτιμη εταίρος και καταλύτης ενεργειακών συμφωνιών»

Στο ίδιο μήκος κύματος, ο Υπουργός Εσωτερικών των ΗΠΑ, Doug Burgum, στάθηκε στην ενίσχυση της περιφερειακής ασφάλειας και στις ουσιαστικές συμφωνίες που επιτεύχθηκαν: «Η Πρέσβης Kimberly Guilfoyle είναι πολύτιμη εταίρος στην ενίσχυση της διαχρονικής συμμαχίας Ηνωμένων Πολιτειών-Ελλάδας και στην προώθηση της στρατηγικής συνεργασίας των χωρών μας σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η εξαιρετική ηγετική της συμβολή στην ανάπτυξη και τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας συνέβαλε στην επίτευξη σημαντικών συμφωνιών, στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας στην ευρύτερη περιοχή και στην ανάδειξη της Ελλάδας σε σημαντικό ενεργειακό εταίρο των Ηνωμένων Πολιτειών.»

«Η Kimberly υπήρξε επίσης μια εξαιρετική οικοδέσποινα, με πραγματική εκτίμηση για τη βαθιά φιλία που συνδέει τις χώρες μας και μια ισχυρή δέσμευση στην προώθηση των κοινών μας συμφερόντων.»

Η Ελλάδα στο επίκεντρο του «Κάθετου Ενεργειακού Διαδρόμου»

Οι δηλώσεις των δύο κορυφαίων Αμερικανών αξιωματούχων επιβεβαιώνουν ότι η Αθήνα διαδραματίζει πλέον πρωταγωνιστικό ρόλο στα ενεργειακά σχέδια των ΗΠΑ για την Ευρώπη. Μέσα από στρατηγικά έργα υποδομής, όπως ο Κάθετος Ενεργειακός Διάδρομος (Vertical Energy Corridor), η Ελλάδα σφραγίζει τη θέση της ως απαραίτητος κόμβος ενεργειακής ασφάλειας και διαφοροποίησης πηγών για ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, επιβεβαιώνοντας το εξαιρετικό επίπεδο των διμερών σχέσεων με την Ουάσινγκτον.

Παπασταύρου για Γκίλφοϊλ: «Fake news» τα περί συνομιλίας Κατηγορηματική διάψευση

Σαφές μήνυμα σχετικά με τα δημοσιεύματα της Wall Street Journal για τις ελληνοαμερικανικές σχέσεις και τον ρόλο της πρέσβειρας των ΗΠΑ στην Ελλάδα, Κίμπερλι Γκίλφοϊλ, έστειλε από το βήμα της Βουλής ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σταύρος Παπασταύρου.

Απαντώντας σε επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή της Πλεύσης Ελευθερίας, Αλέξανδρου Καζαμία, για τις καταγγελλόμενες παρεμβάσεις στον ενεργειακό τομέα, ο κ. Παπασταύρου υπογράμμισε ότι ουδέποτε διατυπώθηκε προς την ελληνική πλευρά οποιοδήποτε αίτημα που να συνοδευόταν από πίεση ή απειλή.

«Δεν τέθηκε ποτέ αίτημα, πίεση ή απειλή προς τη χώρα μας να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια, ούτε βέβαια κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει ανεκτό», ανέφερε χαρακτηριστικά. Παράλληλα, τόνισε ότι οι κυβερνητικές αποφάσεις λαμβάνονται με αποκλειστικό γνώμονα το εθνικό συμφέρον και το όφελος των Ελλήνων πολιτών. Ο υπουργός αναφέρθηκε και στο επίπεδο των ελληνοαμερικανικών σχέσεων, χαρακτηρίζοντάς τις ιδιαίτερα στενές και σταθερές. Όπως σημείωσε, βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και στους διαχρονικούς δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών.

Στο επίκεντρο η ενεργειακή συνεργασία

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην ενίσχυση της συνεργασίας Ελλάδας και ΗΠΑ στον

ενεργειακό τομέα. Όπως είπε, η Ελλάδα έχει εξελιχθεί σε στρατηγικό ενεργειακό εταίρο των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες προχωρούν σε σημαντικές επενδύσεις στη χώρα. Ο κ. Παπασταύρου ανέφερε ότι η Chevron σχεδιάζει να πραγματοποιήσει σεισμικές έρευνες εντός του 2026 στο Ιόνιο, νότια της Πελοποννήσου και νότια της Κρήτης. Παράλληλα, η ExxonMobil, σε συνεργασία με την Energean και τη HELLENIQ ENERGY, προγραμματίζει την πρώτη ερευνητική γεώτρηση έπειτα από περίπου 50 χρόνια στο Ιόνιο, στις αρχές του 2027.

Σύμφωνα με τον υπουργό, οι σχετικές έρευνες πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή Ελλήνων μηχανικών και γεωεπιστημόνων, γεγονός που, όπως υποστήριξε, ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τη χώρα. Στο ίδιο πλαίσιο ενέταξε και τη συμφωνία μεταξύ ΔΕΗ και Amazon για τη δημιουργία μεγάλου κέντρου δεδομένων στη Δυτική Μακεδονία, υποστηρίζοντας ότι αποτελεί ακόμη μία ένδειξη της διεύρυνσης της οικονομικής και ενεργειακής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ.

«Η ευθύνη μου είναι να προασπίζομαι το εθνικό συμφέρον»

Αναφερόμενος εκ νέου στα δημοσιεύματα, ο Σταύρος Παπασταύρου σημείωσε ότι δεν θεωρεί αρμοδιότητά του να σχολιάζει δημοσιογραφικές αναφορές.

«Η ευθύνη ως υπουργού δεν είναι να σχολιάζω δημοσιεύματα. Ευθύνη μου – όπως και κάθε μέλους της κυβέρνησης – είναι να προασπίζομαι το εθνικό συμφέρον», δήλωσε, προσθέτοντας ότι αυτή είναι η στάση που τηρεί και θα συνεχίσει να τηρεί.

Ο υπουργός υπογράμμισε, τέλος, τη σημασία της ανάπτυξης του τομέα των υδρογονανθράκων, χαρακτηρίζοντάς την «εθνική υπόθεση» και συνδέοντάς την με την ενεργειακή ασφάλεια και τον γεωστρατηγικό ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή.

Από τον Άγγελο Χωριανόπουλο
Αναλυτής Γεωπολιτικού Ρίσκου,
ιδρυτής Future Warfare

Επίσκεψη Μάρκο Ρούμπιο σε Αθήνα, ενεργειακά, F-35 και ο ρόλος της Κίμπερλι

Ο υπουργός Εξωτερικών και Σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας των Ηνωμένων Πολιτειών Μάρκο Ρούμπιο θα βρεθεί στην Αθήνα στις 5-8 Οκτωβρίου 2026, στο πλαίσιο ευρύτερης περιοδείας που περιλαμβάνει Ρέικιαβικ και Λισαβόνα, με στόχο να ηγηθεί της αμερικανικής αντιπροσωπείας στον 6ο Στρατηγικό Διάλογο ΗΠΑ-Ελλάδας.

Πρόκειται για την πρώτη επίσκεψη εν ενεργεία Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ στην Αθήνα μετά από χρόνια, γεγονός που το ίδιο το State Department περιγράφει ως εμβάθυνση της συνεργασίας σε άμυνα και ενεργειακή ασφάλεια μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ.

Ο ρόλος της Κίμπερλι Γκίλφοϊλ

Η πρέσβης των ΗΠΑ στην Αθήνα, Κίμπερλι Γκίλφοϊλ, είχε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση και την οριστικοποίηση αυτής της επίσκεψης σε μία τόσο νευραλγικής περιόδου τόσο για τις εσωτερικές ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ, όσο και για την εξέλιξη του καλωδίου ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ G.S.I. Σε δηλώσεις της στο ΑΠΕ-ΜΠΕ μετά από περιοδεία της στη Θεσσαλονίκη, περιέγραψε τις ελληνοαμερικανικές σχέσεις ως "πιο τολμη-

ρές και ισχυρές από ποτέ", τονίζοντας ότι η επίσκεψη Ρούμπιο δεν πρέπει να εκληφθεί ως συμβολική αλλά ως ουσιαστική — ο ίδιος επέλεξε να έρθει στην Αθήνα παρά το ιδιαίτερα πυκνό πρόγραμμά του, θέλοντας να ευχαριστήσει προσωπικά την ελληνική πλευρά για τη συνεργασία.

Ο ίδιος ο Ρούμπιο χαρακτήρισε την κ. Γκίλφοϊλ "εξαιρετικά αποτελεσματική υποστηρίκτρια" των ελληνο-αμερικανικών σχέσεων στην Ελλάδα και την ευρύτερη Ευρώπη, αναγνωρίζοντας δημόσια τον κομβικό της ρόλο στην περιοχή της ευρύτερης Ανατολικής Μεσογείου. Παρά τα δημοσιεύματα πως το ταξίδι του κ. Ρούμπιο στην Αθήνα όδευε προς αναβολή, η αμερικανική πρεσβεία διευθέτησε το θέμα ήδη από τις αρχές του Σεπτεμβρίου και δεν άφησε το χαοτικό περιβάλλον αστάθειας που επικρατεί διεθνώς να αλλάξει την ροή των αμερικανικών προτεραιοτήτων στην περιοχή.

Ανανέωση της αμυντικής συμφωνίας MDCA

Στην ατζέντα βρίσκεται η ανανέωση της Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας ΗΠΑ-Ελλάδας, που διέπει τη λειτουργία βάσεων όπως η Σούδα και η Αλεξανδρούπολη — υποδομές κομβικές τόσο για τη λογιστική υποστήριξη του NATO στην Ανατολική Μεσόγειο όσο και για την αμερικανική παρουσία απέναντι στη Ρωσία στη Μαύρη Θάλασσα και την ευρύτερη Αν. Ευρώπη.

Αμυντική διάσταση: F35- και Switchblade 600

Το κεντρικό αμυντικό ζήτημα της επίσκεψης είναι η πρόοδος στο πρόγραμμα των F-35, που επίσημα έχει ήδη συμβασιοποιηθεί με την αποστολή της Επιστολής Αποδοχής (LOA) προς την Ουάσιγκτον για αρχική προμήθεια 20 μαχητικών αεροσκαφών 5ης γενιάς, με δικαίωμα παραγωγής ακόμη 20. Ενώ ο αρχικός σχεδια-

σμός προέβλεπε παράδοση της πρώτης παρτίδας το 2030, εξετάζεται πλέον σοβαρά σενάριο πρόωρης άφιξης τεσσάρων πρώτων αεροσκαφών, με την Ανδραβίδα να λειτουργεί ως βάση εκπαίδευσης των πρώτων Ελλήνων πιλότων-εκπαιδευτών. Η γεωπολιτική βαρύτητα του ζητήματος ενισχύεται από την εξέλιξη στην απέναντι πλευρά του Αιγαίου: η πιθανή επιστροφή της Τουρκίας στο πρόγραμμα F-35, μέσω δυνητικής μεταφοράς των S-400 στα Εμιράτα (η οποία μπλοκάρεται συνεχώς από το Ισραήλ), καθιστά κρίσιμη τη διατήρηση ελληνικού προβαδίσματος τόσο σε χρόνο παράδοσης όσο και σε επίπεδο δυνατοτήτων. Παράλληλα, στην ατζέντα βρίσκεται και η πρόοδος του προγράμματος απόκτησης περιφερόμενων πυρομαχικών (loitering munitions) Switchblade 300 και Switchblade 600 από την αμερικανική AeroVironment, μετά το "πράσινο φως" που έδωσε το Στέιτ Ντιπάρτμεντ τον Ιούλιο του 2026 για πακέτο συνολικής αξίας 80,1 εκατομμυρίων δολαρίων. Η συμφωνία αφορά 350 συστήματα Switchblade 300 Block 20, 35 συστήματα ελέγχου πυρός, καθώς και αριθμό βαρύτερων Switchblade 600 με αντιαρματική ικανότητα, με πρώτες παραδόσεις να αναμένονται στα τέλη του 2026 - κρίσιμος χρόνος για τη Διοίκηση Ειδικού Πολέμου, τις μονάδες του Έβρου και τους σχηματισμούς των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, καθώς τα συστήματα αυτά περιορίζουν δραστικά τον χρόνο ανάμεσα σε αναγνώριση και κρούση.

Αμυντικός εκσυγχρονισμός και αμερικανικές επενδύσεις

Παράλληλα με τα F-35 και τα Switchblade, ο ευρύτερος εκσυγχρο-

νισμός του ελληνικού στόλου F-16 (με στόχο υπέρβαση των 100 αναβαθμισμένων αεροσκαφών) αποτελεί πρόσθετο στοιχείο αναβάθμισης της αμυντικής βαρύτητας της χώρας. Η διαμεσολάβηση της κ. Γκίλφοϊλ αποδείχθηκε νευραλγική στην επιτάχυνση αρκετών από αυτά τα προγράμματα, καθώς η αμερικανική πλευρά συνέβαλε στον εξορθολογισμό γραφειοκρατικών καθυστερήσεων που είχαν καθηλώσει επί μακρόν τις σχετικές εγκρίσεις.

Γεωπολιτική αναβάθμιση στην Ανατολική Μεσόγειο

Η σωρευτική επίδραση αυτών των εξελίξεων δεν συνιστά απλώς εκσυγχρονισμό εξοπλισμών, αλλά ποιοτική μετατόπιση του ρόλου της Ελλάδας στην αρχιτεκτονική ασφαλείας της Ανατολικής Μεσογείου, με τρία νευραλγικά σημεία σύγκλισης. Πρώτον, οι αμυντικές εξελίξεις αλλάζουν κλίμακα. Ο συνδυασμός F-35, αναβαθμισμένων F-16, Rafale, V-BAT UAV και περιφερόμενων πυρομαχικών Switchblade 300/600 δεν προσθέτει απλώς νέες πλατφόρμες αλλά συγκροτεί ένα πολυεπίπεδο πλέγμα προστασίας και ακριβείας που λειτουργεί συνδυαστικά, από τον αεροπορικό έλεγχο έως την ακριβή προσβολή στόχων σε τακτικό επίπεδο. Αναμένουμε και την κρίσιμη εμπλοκή της Αμερικανίδας πρέσβευς σε δυνητικές αγορές Μη Επανδρωμένων Ναυτικών Σκαφών U.S.V. για το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό από την αμερικανική defense start-up SARONIC (ειδικά του συστήματος USV CORSAIR που χρησιμοποιήθηκε στο Ιράν) του ελληνο-αμερικανού Ντίνιο Μαυρούκα. Αυτή η εξέλιξη καθιστά την Ελλάδα κρίσιμο κόμβο αποτροπής στην περιοχή, ικανό

να λειτουργήσει ως πραγματικό αντίβαρο στις τουρκικές επενδύσεις σε βαλλιστικούς πυραύλους ιδίως σε μια στιγμή όπου η Άγκυρα επιδιώκει παράλληλα επιστροφή στο πρόγραμμα F-35 και ανάπτυξη του εγχώριου KAAN. Δεύτερον, η θεσμική βαρύτητα της σχέσης αναβαθμίζεται. Η συνέχιση του Στρατηγικού Διαλόγου σε επίπεδο Υπουργού Εξωτερικών και όχι απλώς πρεσβευτικού ή τεχνοκρατικού επιπέδου στέλνει ξεκάθαρο μήνυμα πως η Ουάσιγκτον δεν αντιμετωπίζει πλέον την Αθήνα ως περιστασιακό εταίρο σε μεμονωμένες συμφωνίες εξοπλισμών, αλλά ως σταθερό στρατηγικό πυλώνα της περιφερειακής της πολιτικής. Τρίτον, η σύνδεση με τον ευρύτερο άξονα Ανατολικής Μεσογείου προσδίδει στις εξελίξεις αυτές βάθος πέρα από το διμερές πλαίσιο. Η αμυντική αναβάθμιση της Ελλάδας δεν λειτουργεί μεμονωμένα αλλά συμπλέκεται με τον ήδη αναδυόμενο άξονα Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, ενισχύοντας κοινά έργα υποδομής όπως το Great Sea Interconnector και διαμορφώνοντας κοινή αντίληψη απέναντι στις προκλήσεις από Τουρκία και Ρωσία - μετατρέποντας τη διμερή ελληνοαμερικανική σχέση σε πυλώνα ευρύτερης περιφερειακής ισορροπίας. Η επίσκεψη Ρούμπιο δεν είναι μεμονωμένο διπλωματικό επεισόδιο αλλά επισφράγιση μιας πορείας που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη εδώ και μήνες. Το πραγματικό διακύβευμα δεν είναι η ίδια η επίσκεψη, αλλά αν η Ελλάδα θα καταφέρει να μετατρέψει την επιταχυνόμενη αμυντική της αναβάθμιση σε σταθερό στρατηγικό πλεονέκτημα απέναντι στην Τουρκία, πέρα από τη συμβολική αξία κάθε μεμονωμένης συμφωνίας εξοπλισμών.

Μητσοτάκης: ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ «ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΗ ΠΑΡΟΧΟΛΟΓΙΑ» Μεγάλες επενδύσεις και νέες δουλειές η απάντηση

Ο πρωθυπουργός έδωσε το διακύβευμα της επόμενης τετραετίας, συνδέοντας την ανάπτυξη και την ατομική ευημερία με την πολιτική σταθερότητα και τη δημοσιονομική συνέπεια.

Την ανάγκη πολιτικής και δημοσιονομικής σταθερότητας, με φόντο τις μεγάλες προκλήσεις που διαμορφώνονται διεθνώς, ανέδειξε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, μιλώντας σε συγκέντρωση πολιτών στην Κατερίνη. Ο κ. Μητσοτάκης επισήμανε τον κίνδυνο μιας ακατάσχετης παροχολογίας ενόψει των εκλογών, τονίζοντας πως «είναι εύκολο να ανοίξω το πουγκί, δεν θα το κάνω, γιατί προέχει να χτίσουμε στην πρόοδο που έχουμε πετύχει και να σφυρηλατήσουμε τη σχέση εμπιστοσύνης που έχουμε οικοδομήσει».

Ο πρωθυπουργός έθεσε το διακύβευμα των επόμενων εθνικών εκλογών, συνδέοντάς το με την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας και την επόμενη ελληνική προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλώντας τους πολίτες να αναρωτηθούν «ποια κυβέρνηση, ποιο κόμμα, ποια ηγεσία» μπορεί να φέρει εις πέρας αυτή την αποστολή. Παράλληλα, υπογράμμισε ότι «η επό-

μενη τετραετία πρέπει να είναι τετραετία μεγάλων επενδύσεων», με προτεραιότητα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, και επισήμανε ότι η χώρα χρειάζεται να εκπέμπει «ασφάλεια και αυτοπεποίθηση».

Αναφέρθηκε, επίσης, στις προκλήσεις της επόμενης τετραετίας, από τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις και την κλιματική κρίση έως την προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα και την ταχεία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης. Ιδιαίτερη μνεία έκανε στη δημοσιονομική σταθερότητα και στις συνθήκες δανεισμού της Ελλάδας, συγκρίνοντάς τες με εκείνες άλλων μεγάλων οικονομιών, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «η Ελλάδα σήμερα δανείζεται με χαμηλότερο επιτόκιο από τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο».

Στην ομιλία του, ο κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε στις δεσμεύσεις που έχουν υλοποιηθεί, όπως η ένταξη του Ολύμπου στον κατάλογο πολιτιστικών μνημείων της UNESCO και η κατασκευή νέου μουσικού σχολείου

στην Κατερίνη μέσω σύμπραξης Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Υπογράμμισε τη σημασία της πολιτικής σταθερότητας ως προϋπόθεσης για οικονομική πρόοδο και σχεδιασμό του μέλλοντος, ενώ αναφέρθηκε και στη στήριξη της κοινωνίας απέναντι στην ενεργειακή κρίση, δεσμευόμενος ότι «θα εξαντλήσουμε όλα τα περιθώρια ώστε να προστατέψουμε την κοινωνία απέναντι σε έναν δύσκολο χειμώνα».

Ο πρωθυπουργός επανέλαβε τη θέση του ότι η Νέα Δημοκρατία είναι «δύναμη ευθύνης» και περιέγραψε το όραμά του για το 2030, οπότε η χώρα θα γιορτάζει τα 200 χρόνια από τη δημιουργία του νεοελληνικού κράτους, επιθυμώντας η Ελλάδα να βρίσκεται «με την πλευρά των νικητών». Κλείνοντας, απευθύνθηκε σε όσους τον αντιμετωπίζουν με επιφυλακτικότητα, ζητώντας τους να σκεφτούν αν συμφωνούν στα περισσότερα από όσα λέει και, αν ναι, να τον εμπιστευτούν στις εκλογές του 2027.

Ελλάδα και Βουλγαρία υπογράφουν ιστορική συμφωνία

48 ιερά κειμήλια επιστρέφουν μετά από 109 χρόνια

Έναν αιώνα και πλέον μετά την αφαίρεσή τους, 48 ιερά κειμήλια επιστρέφουν στην Ελλάδα. Σήμερα το πρωί, στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη, υπογράφονται τα πρωτόκολλα για την αμοιβαία παράδοση και παραλαβή ιστορικών κειμηλίων και ανθρωπολογικού υλικού μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Στην τελετή παρευρίσκονται ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και ο Βούλγαρος ομόλογός του, Ρούμεν Ράντεφ.

Η τελετή ολοκληρώνει το Μνημόνιο Κατανόησης που υπέγραψαν πρόσφατα οι υπουργοί Πολιτισμού των δύο χωρών, η Λίνα Μενδώνη και ο Εφτίμ Μιλόσεφ. Προηγήθηκαν πολυετείς και συστηματικές διαπραγματεύσεις από την πλευρά του ελληνικού υπουργείου Πολιτισμού.

Τα κειμήλια που επιστρέφουν είχαν αφαιρεθεί το 1917, εν μέσω του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, και από τότε φυλάσσονταν ή εκτίθεντο στο Εθνικό Μουσείο Ιστορίας της Βουλγαρίας στη Σόφια. Προέρχονται από την Ιερά Μονή Παναγίας Εικοσιφοινίσσης, την Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών και την Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης. Μέχρι τις 5 Νοεμβρίου 2026 θα παραμείνουν και θα εκτίθενται στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, ενώ στη συνέχεια θα παραδοθούν οριστικά στις Μονές και στη Μητρόπολη από τις οποίες είχαν αφαιρεθεί.

Η συμφωνία προβλέπει ανταλλαγή. Η ελληνική πλευρά θα παραδώσει στη Βουλγαρία τα λείψανα που ταυτοποιήθηκαν ως του Τσάρου Σαμουήλ, καθώς και το υπόλοιπο ανθρωπολογικό υλικό από τις συνολικά τέσσερις σαρκοφάγους της Βασιλικής του Αγίου Αχιλλείου στις Πρέσπες. Τα ευρήματα είχε φέρει στο φως το 1965 ο καθηγητής Νικόλαος Μουτσόπουλος και τα τελευταία χρόνια φυλάσσονταν στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού.

Με ανακοίνωσή της, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέφρασε την ιδιαίτερη ικανοποίησή της και χαιρέτισε την επιστροφή των 48 κειμηλίων «ύστερα από έναν και πλέον αιώνα» και πολυετείς, επίπονες διαπραγματεύσεις. Χαρακτήρισε τη συμφωνία επιτυχία για την πατρίδα, που αντανakλά τη συνεργασία Πολιτείας και Εκκλησίας για την επίτευξη εθνικών στόχων. Η Σύνοδος εξέφρασε, επίσης, την ελπίδα ότι το Μνημόνιο θα είναι «μόνον η

καλή αρχή» και ότι θα ακολουθήσουν συμφωνίες για την επιστροφή και των υπόλοιπων εκκλησιαστικών κειμηλίων που είχαν αφαιρεθεί από ναούς, μονές και άλλους χώρους της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης.

Θερμά συγχαρητήρια απηύθυνε στους Μητροπολίτες Σερρών και Νιγρίτης Θεολόγο και Δράμας Δωρόθεο για τις επίμονες προσπάθειές τους, ενώ με ιδιαίτερη συγκίνηση μνημόνευσε τον μακαριστό Μητροπολίτη Δράμας Παύλο, τον οποίο χαρακτήρισε «αρχιτέκτονα και πρωτεργάτη» του εγχειρήματος.

Όπως τονίζει το υπουργείο Πολιτισμού, η σημερινή υπογραφή δεν σημαίνει το τέλος της διαδικασίας. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για την ταυτοποίηση και ένταξη σε επόμενη συμφωνία και άλλων ιστορικών αντικειμένων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, που δεν περιλήφθηκαν στην παρούσα.

Μητσοτάκης για τα Γλυπτά του Παρθενώνα: «Ήρθε η ώρα της αλήθειας και της δικαιοσύνης»

Το μήνυμα του πρωθυπουργού στην τελετή παράδοσης και παραλαβής κειμηλίων μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, παρουσία του Ρούμεν Ράντεφ

Τα μνημεία δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται ως λάφυρα πολέμου», τόνισε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, παρουσία του πρωθυπουργού της Βουλγαρίας Ρούμεν Ράντεφ, κατά την τελετή υπογραφής του πρωτοκόλλου για την παράδοση και παραλαβή κειμηλίων μεταξύ των δύο χωρών στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού.

Ο πρωθυπουργός υπογράμμισε τη σημασία της συμφωνίας Ελλάδας και Βουλγαρίας για την επιστροφή των κειμηλίων, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι η συνεργασία των δύο χωρών θα συνεχιστεί και για την επιστροφή άλλων πολιτιστικών θησαυρών.

«Θεμελιώνουμε κάτι πολύ βαθύτερο από μια απλή πολιτιστική ανταλλαγή», είπε χαρακτηριστικά.

Το μήνυμα για τα Γλυπτά του Παρθενώνα

Με αφορμή την επιστροφή των κειμηλίων, ο Κυριάκος Μητσοτάκης αναφέρθηκε και στο ζήτημα των Γλυπτών του Παρθενώνα, στέλνοντας σαφές μήνυμα και υπογραμμίζοντας ότι «ήρθε η ώρα της δικαιοσύνης».

Ο πρωθυπουργός τόνισε:

«Τα Γλυπτά του Παρθενώνα δεν αποτελούν άψυχα τεκμήρια του χθες. Όταν τα αποσπάς από το περιβάλλον που τα γέννησε, ακρωτηριάζεις την ιστορία που τα γέννησε. Η ελληνική θέση δεν υπαγορεύεται από μια αόριστη εθνική διεκδίκηση, ούτε θέτει σε αμφισβήτηση την αποστολή των μουσείων σε όλο τον κόσμο. Ο Παρθενώνας συνιστά μια μοναδική και μια αυτοτελή περίπτωση. Αφορά την αποκατάσταση ενός οικουμενικού μνημείου που παραμένει βίαια διαμελισμένο. Η Πατρίδα μου δεν πρόκειται να δεχθεί διευθετήσεις που να δηλώνουν ξένη κυριαρχία ή να δανειστεί. Ηρθε η ώρα της αλήθειας και της δικαιοσύνης».

Η συμφωνία Ελλάδας και Βουλγαρίας

Το Πρωτόκολλο υπέγραψαν οι υπουργοί Πολιτισμού της Ελλάδας και της Βουλγαρίας, Λίνα Μενδώνη και Εφτίμ Μιλόσεφ. Οι συζητήσεις για την επιστροφή των κειμηλίων είχαν ξεκινήσει πριν από περίπου μισό αιώνα, επί πρωθυπουργίας Κωνσταντίνου Καραμανλή και ηγεσίας του Τεοντόρ Ζίβκοφ στη Βουλγαρία. Όπως ανέφερε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, η διαδικασία ολοκληρώθηκε σήμερα, αφού ξεπεράστηκαν οι αγκυλώσεις του παρελθόντος.

Αναφερόμενος στις σχέσεις Ελλάδας και Βουλγαρίας, ο πρωθυπουργός σημείωσε:

«Δεν ωραιοποιούμε την ιστορία ούτε και πρέπει να τη διαγράφουμε. Οφείλουμε, ωστόσο, να διδασκόμαστε από τις σκοτεινές της σελίδες, προκρίνοντας όσα μας ενώνουν, την κοινή πολιτιστική και θρησκευτική μας ρίζα, την αμοιβαία αναγνώριση της ταυτότητας του άλλου, αλλά, κυρίως, το κοινό μας αύριο σε μία Ευρώπη ανάπτυξης και ευημερίας. Σε έναν κόσμο ταραγμένο ας κάνουμε, λοιπόν, τη συνεργασία μας παράδειγμα ασφάλειας, σταθερότητας και προόδου και τη σημερινή συμφωνία το πρώτο βήμα μιας σφραγίδας σε αυτήν την αισιόδοξη επιλογή». Πριν από την έναρξη της εκδήλωσης, ο Κυριάκος Μητσοτάκης ξεναγήθηκε στην έκθεση των κειμηλίων που επιστράφηκαν από τη Βουλγαρία. Η έκθεση φιλοξενείται στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού και θα παραμείνει ανοιχτή έως τις 5 Νοεμβρίου.

Ράντεφ: «Αφήνουμε πίσω τις σκιές του παρελθόντος»

Ο πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, Ρούμεν Ράντεφ, αναφέρθηκε στη σημασία της συμφωνίας και στη διαμόρφωση μιας σχέσης αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ των δύο χωρών. «Οι κοινές προσπάθειες μας επέτρεψαν να αφήσουμε πίσω τις σκιές του παρελθόντος και να δημιουργήσουμε μία σχέση αμοιβαίου σεβασμού και φιλίας», επισήμανε. «Χαίρομαι διότι οι δύο λαοί μας κατάφεραν να αφήσουν πίσω την αντιπαράθεση και σήμερα χαιρόμαστε ένα πολύ υψηλό επίπεδο οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής συνεργασίας», είπε και εξέφρασε ευγνωμοσύνη και ευχαριστίες προς την ελληνική κυβέρνηση και τον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη, για τη συμβολή τους στην επιτυχία αυτής της «ιστορικής συμφωνίας», όπως τη χαρακτήρισε. «Είμαι γεμάτος ελπίδα ότι όσα πετύχαμε σήμερα θα εδραιώσουν ακόμα περισσότερο της στρατηγική μας συνεργασία, γιατί τις τελευταίες δεκαετίες καταφέραμε να δημιουργήσουμε έναν πολύ γερό άξονα στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ Βουλγαρίας και Ελλάδας, έναν άξονα σταθερότητας, ασφάλειας, ευημερίας και ανάπτυξης», τόνισε.

N. Παπαθανάσης:**Νέο αντιπλημμυρικό έργο 8,9 εκατ. ευρώ
στο Ρέμα Ξερέα****Γέφυρα στη Λεωφόρο Σουνίου και
παρεμβάσεις στην Αγία Μαρίνα**

Ένα μεγάλο αντιπλημμυρικό έργο περνά πλέον από τη χρηματοδότηση στην υλοποίηση, ενισχύοντας την προστασία της Κρωπίας απέναντι στον πλημμυρικό κίνδυνο. Η Β' φάση των παρεμβάσεων στο Ρέμα Ξερέα εντάσσεται στο ΕΣΠΑ, με δημόσια δαπάνη 5,5 εκατ. ευρώ, ενώ μαζί με την Α' φάση ο συνολικός προϋπολογισμός φτάνει τα 8,9 εκατ. ευρώ.

**Νέα γέφυρα στη Λεωφόρο Σουνίου και
έργο εκβολής στη θάλασσα**

Με απόφαση του αναπληρωτή υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκου Παπαθανάση, η Β' φάση της κατασκευής έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στο Ρέμα Ξερέα του Δήμου Κρωπίας εντάσσεται στο Πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2027-2021».

Η νέα παρέμβαση αφορά τμήμα μήκους 1,54 χιλιομέτρων και περιλαμβάνει μια σειρά σημαντικών τεχνικών έργων. Μεταξύ αυτών προβλέπονται έργο εκβολής στη θάλασσα με

πόντιση ογκόλιθων, καθώς και νέα γέφυρα και διάβαση επί της Λεωφόρου Σουνίου, στο σημείο όπου ο δρόμος διασταυρώνεται με το Ρέμα Ξερέα, στην περιοχή της Αγίας Μαρίας Κορωπίου. Παράλληλα, προβλέπονται έργα διευθέτησης του ρέματος, συναρμογών και αντιστήριξης, με στόχο τη συνολική αναβάθμιση της αντιπλημμυρικής προστασίας της περιοχής.

**Στα 8,9 εκατ. ευρώ η συνολική δημόσια
δαπάνη**

Η Περιφέρεια Αττικής είναι ο δικαιούχος της

πράξης, ενώ η συγχρηματοδότηση προέρχεται από το Ταμείο Συνοχής. Η Β' φάση έχει συνολικό προϋπολογισμό 5,5 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας μαζί με την Α' φάση τη συνολική δημόσια δαπάνη των παρεμβάσεων στο Ρέμα Ξερέα στα 8,9 εκατ. ευρώ.

Πρόκειται για έργα που έρχονται να ενισχύσουν τις υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας στην Κρωπία, με ιδιαίτερη σημασία για σημεία όπου η οδική κυκλοφορία και η απορροή των υδάτων συνδέονται άμεσα, όπως η περιοχή της Αγίας Μαρίας.

Παπαθανάσης: 12,5 δισ. ευρώ στην οικονομία με αιχμή τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Με 62.000 επιχειρηματικά δάνεια, εγγυήσεις έως 80% και νέο πρόγραμμα άνω των 5 δισ. ευρώ, διασφαλίζεται η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και μετά το Ταμείο Ανάκαμψης.

Η στήριξη της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία που ετοιμάζονται για την περίοδο μετά το Ταμείο Ανάκαμψης βρέθηκαν στο επίκεντρο εκδήλωσης την Πέμπτη, όπου παρουσιάστηκε η μελέτη του IOBE για τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο της EAT. Στην ημερίδα μίλησαν ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης, ο γενικός διευθυντής του IOBE, Νίκος Βέττας, και η διευθύνουσα σύμβουλος της EAT, Ισμήνη Παπακυρίλλου. Σύμφωνα με τη μελέτη για την περίοδο 2019-2025, κάθε ευρώ δεσμευμένων πόρων της EAT αντιστοιχεί σε 3,58 ευρώ επίδρασης στο ΑΕΠ, όταν συνυπολογίζονται οι επενδύσεις που κινητοποιούνται από τα προγράμματά της. Η συνολική σωρευτική επίδραση στο ΑΕΠ εκτιμάται σε 12,5 δισ. ευρώ, ενώ η συνολική αξία των δανείων με συμμετοχή της Αναπτυξιακής ανήλθε σε 11,5 δισ. ευρώ.

Νέο πρόγραμμα άνω των 5 δισ. ευρώ
Η επόμενη ημέρα της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων μετά το Ταμείο Ανάκαμψης αποτέλεσε βασικό σημείο της συζήτησης. Απαντώντας σε ερώτηση για τις επιχειρήσεις που είχαν υποβάλει αιτήσεις στο προηγούμενο πρόγραμμα, η κ. Παπακυρίλλου ανέφερε ότι η EAT προετοιμάζει νέο πρόγραμμα, με συνολικού ύψους άνω των 5 δισ. ευρώ, με στόχευση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται για απλή συνέχιση του προηγούμενου προγράμματος, καθώς θα υπάρξει νέα πρόσκληση προς τα τραπεζικά ιδρύματα και οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να υποβάλουν εκ νέου αίτηση, χωρίς αυτόματη μεταφορά των υφιστάμενων. Παράλληλα, επισήμανε ότι μέρος των χρηματοδοτικών αναγκών έχει ήδη καλυφθεί μέσω διαθέσιμων εργαλείων, όπως ο πρόσφατος κύκλος του Ταμείου Δανείων του ΤΕΠΙΧ III, αλλά και από τις ίδιες τις τράπεζες. Ο σχεδιασμός των νέων εργαλείων εξετάζει τόσο τις επενδυτικές ανάγκες όσο και το κεφάλαιο κίνησης και τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Από την πλευρά του, ο κ. Παπαθανάσης υπογράμμισε ότι θα συνεχιστεί η στήριξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, με εγγυήσεις έως 80%. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε, έχουν χορηγηθεί 62.000 επιχειρηματικά δάνεια σε 46.000 επιχειρήσεις, με το 77% των δικαιούχων να έχει τζίρο έως

2 εκατ. ευρώ και το 72% να απασχολεί έως δέκα εργαζομένους.

Η επίδραση της EAT στην ελληνική οικονομία
Ο κ. Βέττας στάθηκε στην υποχρέωση λογοδοσίας για την αξιοποίηση των δημόσιων πόρων, ακόμη και όταν προέρχονται από ευρωπαϊκές πηγές, δίνοντας έμφαση στην αποτελεσματικότητα των χρηματοδοτήσεων και στη συμβολή τους στην παραγωγική δραστηριότητα. Για την περίοδο 2019-2025, η μελέτη του IOBE καταγράφει 12,5 δισ. ευρώ σωρευτική επίδραση στο ΑΕΠ, συνυπολογίζοντας τις εκταμιεύσεις και τις επενδύσεις που κινητοποιήθηκαν, με την επίδραση από τα εκταμιευμένα ποσά μόνο να υπολογίζεται σε 11 δισ. ευρώ. Καταγράφεται, επίσης, επίδραση 7,3 δισ. ευρώ στο εισόδημα των εργαζομένων και 5 δισ. ευρώ στα δημόσια έσοδα, ενώ οι εκτιμώμενες ετήσιες θέσεις εργασίας σωρευτικά για την περίοδο φτάνουν τις 383.600. Σύμφωνα με τα ευρήματα, το 78% των δανείων κατευθύνθηκε προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις και το 56% της επίδρασης στο ΑΕΠ προήλθε από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το 74% της αξίας των δανείων, περίπου 8,6 δισ. ευρώ, αφορούσε εμπόριο, μεταποίηση, καταλύματα και εστίαση, ενώ το 61% της επίδρασης στο ΑΕΠ προήλθε από ωφελούμενους στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, με υψηλότερες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις σε περιοχές όπως το Νότιο Αιγαίο, τα Ιόνια Νησιά και η Κρήτη. Παράλληλα, πάνω από τα τρία τέταρτα των επιχειρηματικών δανείων με συμμετοχή της EAT κατευθύνθηκαν σε ωφελούμενους από κλάδους υψηλής σημασίας για την πράσινη μετάβαση.

Παρακολούθηση και αποτίμηση των εργαλείων
Σε ερώτηση για τη δημιουργία μόνιμου μηχανισμού παρακολούθησης της πορείας των χρηματοδοτούμενων έργων, η κ. Παπακυρίλλου εξήγησε ότι η EAT θέτει κριτήρια κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων και αξιολογεί απολογιστικά τα αποτελέσματα με τη συνδρομή ανεξάρτητων οργανισμών, όπως το IOBE. Αναφέρθηκε, επίσης, στην παρακολούθηση της διαδικασίας πρόσβασης μέσω της πλατφόρμας KYC, σημειώνοντας ότι ένας ευρύτερος μηχανισμός παρακολούθησης κατά την υλοποίηση των έργων μπορεί να εξεταστεί. Ερωτηθείσα ποια προγράμματα έχουν αποδώσει περισσότερο, επισήμανε ότι τα εργαλεία έχουν διαφορετικούς

στόχους και δεν αξιολογούνται αποκλειστικά βάσει του όγκου των δανείων, φέρνοντας ως παράδειγμα τα προγράμματα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, που μπορούν να έχουν ιδιαίτερη σημασία για συγκεκριμένες περιοχές ακόμη και με μικρότερο αριθμό χρηματοδοτήσεων. Αναφέρθηκε, ακόμη, στην πορεία των προγραμμάτων ΤΕΠΙΧ και στο ότι επανεξετάζεται το Ταμείο Εγγυοδοσίας Καινοτομίας.

Αγροτική χρηματοδότηση και «Σπίτι μου III»
Στο τελικό στάδιο προετοιμασίας βρίσκεται το αγροτικό Ταμείο Εγγυοδοσίας, σύμφωνα με την κ. Παπακυρίλλου, με την αξιολόγηση των προσφορών των τραπεζών να βρίσκεται σε εξέλιξη και επόμενο βήμα την κατανομή του προϋπολογισμού και το άνοιγμα των συστημάτων για αιτήσεις. Αναφέρθηκε, επίσης, στην προετοιμασία εργαλείων μικρών δανείων και στήριξης νέων αγροτών. Για το «Σπίτι μου III», τοποθέτησε την έναρξή του στις αρχές της επόμενης χρονιάς, με την EAT να εργάζεται για την υλοποίησή του σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς. Ερωτηθείσα για την αποφυγή συγκέντρωσης της ζήτησης στα μεγάλα αστικά κέντρα, έδωσε έμφαση σε βελτιώσεις της διαδικασίας με βάση την εμπειρία του «Σπίτι μου II», χωρίς να προαναγγείλει μεγάλες αλλαγές στους όρους που έχουν ήδη παρουσιαστεί. Στο Ταμείο Μικροπιστώσεων έχουν χορηγηθεί σχεδόν 1.000 δάνεια, εκ των οποίων 431 αφορούν γυναίκες, με παρουσία και στις 13 περιφέρειες της χώρας.

Κίνητρα για περισσότερους κλάδους
Απαντώντας σε ερώτηση για τη διαφοροποίηση του χρηματοδοτικού μείγματος προς περισσότερους κλάδους που ενισχύουν την παραγωγικότητα και την καινοτομία, η κ. Παπακυρίλλου εξήγησε ότι τα περισσότερα εργαλεία της EAT έχουν περιορισμένους κλάδικούς αποκλεισμούς, με την επιφύλαξη των ευρωπαϊκών κανονισμών. Όπως ανέφερε, η κατανομή των χρηματοδοτήσεων αντανakλά σε έναν βαθμό τη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, ενώ η EAT μπορεί να εξετάσει κίνητρα για συγκεκριμένους κλάδους, λαμβάνοντας υπόψη την περιφερειακή κατανομή και την ανάγκη διατήρησης ευρείας πρόσβασης στα προγράμματά της. Στο νέο πρόγραμμα θα υπάρχουν κατευθύνσεις για τους κλάδους και τις δραστηριότητες που επιδιώκεται να καλυφθούν, χωρίς περιοριστικό χαρακτήρα.

από το Σωτήρη Σκουλούδη

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Ο ΑΟΡΑΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ: Η νέα μάχη για τον έλεγχο της πραγματικότητας

Ο Ναύαρχος Λ.Σ.–ΕΛ.ΑΚΤ. ε.α. και διεθνής πραγματογνώμονας Ναυτιλίας, Νίκος Ι. Σπανός, μιλά στους Attica Times για την αθέατη απειλή που αναδιαμορφώνει τη θαλάσσια ασφάλεια: από την παραποίηση δορυφορικών σημάτων και τις κυβερνοεπιθέσεις έως τα μη επανδρωμένα συστήματα και την τεχνητή νοημοσύνη. Η νέα πρόκληση, όπως επισημαίνει, δεν είναι μόνο να εντοπίζεται η απειλή, αλλά να διαπιστώνεται εάν η πληροφορία που φτάνει στα κέντρα αποφάσεων είναι πραγματική.

Για μια νέα, αθέατη αλλά εξαιρετικά κρίσιμη διάσταση της θαλάσσιας ασφάλειας μιλά στους **Attica Times** ο Ναύαρχος Λ.Σ.–ΕΛ.ΑΚΤ. ε.α., διεθνής πραγματογνώμονας Ναυτιλίας και πρώην Διευθυντής Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Λιμενικής Αστυνομίας, Νίκος Ι. Σπανός. Όπως επισημαίνει, η ναυτική ισχύς δεν καθορίζεται πλέον μόνο από τον αριθμό των πλοίων, τα όπλα, την ταχύτητα ή το ανθρώπινο δυναμικό. Στη σύγχρονη επο-

χή, το κρίσιμο πεδίο ανταγωνισμού μεταφέρεται ολοένα και περισσότερο στην πληροφορία, στα δεδομένα και στην ικανότητα ενός κράτους να διατηρεί ακριβή εικόνα για όσα συμβαίνουν στο θαλάσσιο περιβάλλον.

«Για αιώνες, η ναυτική ισχύς μετριόταν σε πλοία, πυροβόλα, ταχύτητα και αριθμό πληρωμάτων. Αργότερα προστέθηκαν οι πύραυλοι, τα υποβρύχια, τα αεροπλανοφόρα και οι δορυφόροι. Σήμερα, όμως, εισερχόμαστε σε μία εποχή όπου ένα

κράτος μπορεί να δεχθεί σοβαρό πλήγμα στη θάλασσα χωρίς να έχει προηγηθεί ούτε μία κανονιοβολή», τονίζει.

Κατά τον ίδιο, αρκεί να χαθεί κάτι πολύ πιο θεμελιώδες: η δυνατότητα να γνωρίζει κανείς με βεβαιότητα τι πραγματικά συμβαίνει γύρω του. Η παραποίηση δορυφορικών σημάτων, οι παρεμβολές σε συστήματα εντοπισμού, οι κυβερνοεπιθέσεις σε πλοία και λιμενικές εγκαταστάσεις, η χρήση μη επανδρωμένων θαλάσσιων και εναέριων συστημάτων, αλλά και

η αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης, διαμορφώνουν ένα νέο και σύνθετο περιβάλλον επιχειρήσεων.

«Η θάλασσα παραμένει ίδια. Ο τρόπος όμως με τον οποίο μπορεί κάποιος να την ελέγξει — ή να προκαλέσει σύγχυση μέσα σε αυτή — αλλάζει ριζικά», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Σπανός.

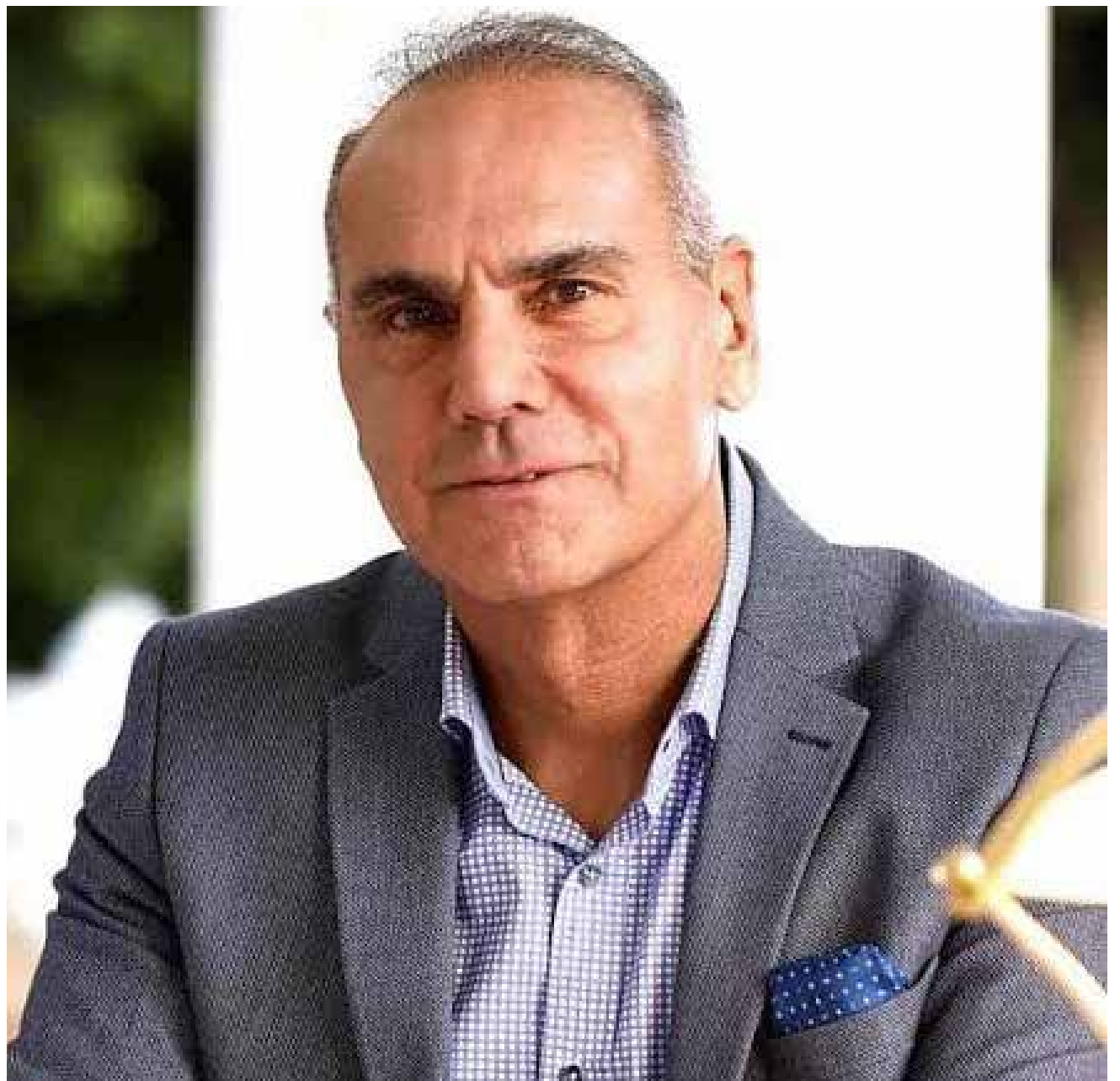
Όταν η πληροφορία γίνεται πεδίο σύγκρουσης

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδει στο γεγονός ότι η Ελλάδα, στο πλαίσιο της προεδρίας της στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών τον Οκτώβριο, φέρνει σε υψηλού επιπέδου συζήτηση τις αναδυόμενες τεχνολογίες, με έμφαση στη θαλάσσια ασφάλεια. Πρόκειται, όπως εξηγεί, για ένα ζήτημα που δεν αφορά κάποιο μακρινό ή θεωρητικό μέλλον, αλλά την καθημερινή λειτουργία της σύγχρονης ναυτιλίας και των λιμένων.

Το σύγχρονο πλοίο, σημειώνει, αποτελεί πλέον έναν κινούμενο ψηφιακό κόμβο. Η ασφαλής πορεία του εξαρτάται από δορυφορικά συστήματα προσδιορισμού θέσης, ηλεκτρονικούς χάρτες, δίκτυα επικοινωνιών, αυτοματισμούς, συστήματα αναγνώρισης και συνεχή ροή δεδομένων. Με ανάλογη ψηφιακή εξάρτηση λειτουργούν πλέον και οι λιμένες, από τη διαχείριση της κυκλοφορίας και των φορτίων έως τις κρίσιμες υπηρεσίες ασφαλείας. Η τεχνολογική πρόοδος έχει ενισχύσει καθοριστικά την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια της ναυτιλίας. Την ίδια στιγμή, όμως, έχει δημιουργήσει και νέες ευπάθειες. «Τι συμβαίνει όταν το στίγμα που εμφανίζεται στη γέφυρα δεν είναι το πραγματικό; Όταν ένα σύστημα παρουσιάζει ένα πλοίο εκεί όπου δεν βρίσκεται; Όταν η επικοινωνία διακόπτεται ή όταν ένας κυβερνοεισβολέας αποκτά πρόσβαση σε κρίσιμες λιμενικές λειτουργίες; Και κυρίως: πόσο γρήγορα μπορεί κάποιος να αντιληφθεί ότι αυτό που βλέπει δεν είναι αλήθεια;», διερωτάται.

Σύμφωνα με τον κ. Σπανό, σε αυτό ακριβώς το σημείο εντοπίζεται μία από τις μεγαλύτερες μεταβολές στη σύγχρονη θαλάσσια ασφάλεια. Στο παρελθόν, το βασικό ερώτημα ήταν αν μια απειλή μπορούσε να εντοπιστεί έγκαιρα. Σήμερα, το δυσκολότερο ερώτημα είναι εάν η πληροφορία με την οποία εντοπίζεται αυτή η απειλή είναι αξιόπιστη.

«Η τεχνολογία επιτρέπει πλέον σε έναν αντίπαλο όχι μόνο να αποκρύψει την παρουσία του, αλλά ενδεχομένως να δημιουργήσει μία διαφορετική εικόνα της πραγματικότητας», σημειώνει. Όταν μια λανθασμένη εικόνα φτάνει σε κέντρα επιχειρήσεων, σε γέφυρες πλοίων ή σε μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, οι συνέπειες μπορούν να υπερβούν κατά πολύ ένα τεχνικό πρόβλημα. Μπορεί να προκληθεί εσφαλμένη εκτίμηση της κατάστασης, να σημειωθεί ατύχημα ή ακόμη και να προκληθεί ανεπιθύμητη κλιμάκωση.

Η Ελλάδα και η ανάγκη για ανθεκτικότητα

Για την Ελλάδα, το θέμα αποκτά ιδιαίτερο βάρος. Η γεωγραφία του Αιγαίου, η έντονη ναυσιπλοΐα, η ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο, η λειτουργία των μεγάλων ελληνικών λιμένων και το μέγεθος της ελληνόκτητης ναυτιλίας συνθέτουν ένα περιβάλλον αυξημένων απαιτήσεων.

«Η τεχνολογική ασφάλεια δεν μπορεί πλέον να θεωρείται συμπληρωματική της θαλάσσιας ασφαλείας. Είναι θαλάσσια ασφάλεια», υπογραμμίζει ο Νίκος Ι. Σπανός. Η απάντηση στη νέα αυτή πρόκληση, σύμφωνα με τον ίδιο, δεν εξαντλείται στην προμήθεια περισσότερων ή ισχυρότερων μέσων. Απαιτεί ανθεκτικά συστήματα, εναλλακτικές δυνατότητες πλοήγησης και επικοινωνίας, συστηματική εκπαίδευση προσωπικού και, πάνω απ' όλα, διατήρηση της ανθρώπινης κρίσης σε ένα περιβάλλον αυξανόμενης αυτοματοποίησης. «Χρειάζεται η ικανότητα να λειτουργούμε όταν η τεχνολογία στην οποία έχουμε μάθει να βασιζόμαστε πάψει ξαφνικά να είναι αξιόπιστη», επισημαίνει.

Ο κ. Σπανός θεωρεί βέβαιο ότι η τεχνητή νοημοσύνη και τα μη επανδρωμένα συστήματα θα μεταβάλουν καθοριστικά το θαλάσσιο περιβάλλον. Ωστόσο, προειδοποιεί ότι θα ήταν λάθος να θεωρηθεί πως η τεχνολογία καταργεί τον ρόλο του ανθρώπου. Αντίθετα, όσο περισσότερο αυτοματοποιούνται οι διαδικασίες, τόσο μεγαλύτερη αξία αποκτά ο εκπαιδευμένος άνθρωπος που μπορεί να αντιληφθεί

ότι το σύστημα σφάλει, να ελέγξει τις ενδείξεις και να λάβει ψύχραιμες αποφάσεις.

Ο επόμενος μεγάλος ανταγωνισμός στη θάλασσα, καταλήγει, δεν θα αφορά μόνο το ποιος διαθέτει περισσότερα πλοία. Θα αφορά το ποιος «βλέπει» πρώτος, ποιος κατανοεί ταχύτερα την πραγματική εικόνα και ποιος μπορεί να συνεχίσει να επιχειρεί όταν τα ψηφιακά δεδομένα γύρω του παύσουν να παρέχουν βεβαιότητα.

«Ο πιο επικίνδυνος αντίπαλος του αύριο ίσως δεν είναι εκείνος που θα καταφέρει να κρυφτεί από τα ραντάρ μας. Ίσως είναι εκείνος που θα καταφέρει να μας κάνει να εμπιστευθούμε μια πραγματικότητα που δεν υπάρχει», σημειώνει.

Και η απάντηση, όπως τονίζει, δεν είναι ο φόβος απέναντι στην τεχνολογία, αλλά η γνώση, η προετοιμασία και η διαρκής επαγρύπνηση. Η αποτροπή του αύριο θα κριθεί από την ικανότητα να ξεχωρίζει κανείς το πραγματικό από το κατασκευασμένο, το αξιόπιστο σήμα από την παραπλάνηση και την πληροφορία από τη χειραγώγηση.

Οι θάλασσες υπήρξαν πάντοτε πεδίο ισχύος. Στον 21ο αιώνα, όμως, μετατρέπονται ταυτόχρονα σε πεδίο δεδομένων, αλγορίθμων και αόρατων παρεμβάσεων. Και σε αυτό το νέο περιβάλλον, θα υπερισχύσει όχι μόνο εκείνος που διαθέτει τα ισχυρότερα μέσα, αλλά εκείνος που διατηρεί καθαρή εικόνα, ψύχραιμη κρίση και ετοιμότητα, ακόμη και όταν γύρω του η βεβαιότητα καταρρέει.

Κικίλιας:

13 λιμενικά έργα 78,4 εκατ. ευρώ παραδόθηκαν σε νησιά και παράκτιες περιοχές

Την ολοκλήρωση 13 σημαντικών έργων αναβάθμισης λιμενικών υποδομών, συνολικού προϋπολογισμού 78,4 εκατ. ευρώ, ανακοίνωσε ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Βασίλης Κικίλιας.

Τα έργα αφορούν νησιωτικές και ηπειρωτικές περιοχές της χώρας και ενισχύουν την ασφάλεια, τη λειτουργικότητα, την προσβασιμότητα και την ανθεκτικότητα των λιμένων, εντάσσονται δε στον ευρύτερο σχεδιασμό του υπουργείου για τον εκσυγχρονισμό των λιμενικών υποδομών και τη βελτίωση της συνδεσιμότητας νησιών και παράκτιων περιοχών.

Οι παρεμβάσεις χρηματοδοτήθηκαν κατά κύριο λόγο από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», ενώ σε σειρά έργων αξιοποιήθηκαν συμπληρωματικά εθνικοί, περιφερειακοί, ίδιοι και λοιποί αναπτυξιακοί πόροι. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει εκβαθύνσεις και αποκατάσταση λειτουργικών βαθών, επισκευές μώλων και κρηπιδωμάτων, κατασκευή νέων αποβαθρών και ραμπών, ενίσχυση υποδομών πρόσδεσης και ασφάλειας, έργα προστασίας ακτογραμμών, οδικές συνδέσεις λιμένων και παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις χερσαίες λιμενικές ζώνες.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι τα έργα στην Αλεξανδρούπολη, την Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας, τη Στυλίδα και τον Βόλο, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 59,3 εκατ. ευρώ, τα οποία ενισχύουν τη ναυσιπλοΐα, την εμπορική λειτουργία, τη συνδεσιμότητα και την ανθεκτικότητα κρίσιμων λιμενικών υποδομών. Στην Αλεξανδρούπολη πραγματοποιήθηκαν εργασίες εκβάθυνσης της λιμενολεκάνης και του διαύλου, καθώς και οδικής σύνδεσης του λιμένα με τη νέα Περιφερειακή Οδό. Στη Στυλίδα ολοκληρώθηκαν η εκβάθυνση της λιμενολεκάνης και η διεύρυνση του διαύλου για την ασφαλέστερη υποδοχή πλοίων, ενώ στον Βόλο αποκαταστάθηκαν τα λειτουργικά βάθη του λιμένα μετά τις ζημιές που προκάλεσαν οι κακοκαιρίες Daniel και Elias.

Στην Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας κατασκευάστηκαν νέα αποβάθρα και κυματοθραύστης, οδός πρόσβασης, γέφυρες και χώρος στάθμευσης, ενώ στην Ιερά Μονή Ιβήρων κατασκευάστηκε νέος κυματοθραύστης, επεκτάθηκε ο προβλήτας και αναβαθμίστηκαν οι υποδομές πρόσβασης. Παρεμβάσεις ολοκληρώθηκαν επίσης στην Ίο, με αποκατάσταση κρηπιδωμάτων, φωτισμού, παροχών και μέσων ασφάλειας,

στο Αργοστόλι, με ανάπλαση της παραλιακής ζώνης, πεζοδρόμιο, ποδηλατόδρομο και υποδομές προσβασιμότητας, καθώς και στο Ηράκλειο, όπου αποκαταστάθηκαν ζημιές στον προσήνεμο μώλο και επεκτάθηκε η θωράκισή του.

Στη Σύμη κατασκευάστηκαν κρηπιδώματα στη θέση Πέταλο και νέες υποδομές πρόσδεσης, στο Λακκί της Λέρου αποκαταστάθηκε ο προβλήτας πλοίων και ενισχύθηκε η θωράκιση της αποβάθρας, ενώ στην Αγία Ρουμέλη κατασκευάστηκε νέα ράμπα εξυπηρέτησης πλοίων για ασφαλέστερη προσέγγιση ακόμη και σε δυσμενείς συνθήκες. Στη Μεγίστη, δηλαδή το Καστελλόριζο, πραγματοποιήθηκαν επείγουσες εργασίες αποκατάστασης και προστασίας του λιμένα, ενώ στη Σητεία κατασκευάστηκαν ύφαλοι κυματοθραύστες και πραγματοποιήθηκε τεχνητή αναπλήρωση του αιγιαλού για την προστασία της ακτογραμμής.

Ο κ. Κικίλιας δήλωσε: «Η αξία ενός έργου φαίνεται όταν παραδίδεται στους πολίτες

και κάνει την καθημερινότητά τους καλύτερη. Με βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο το Ταμείο Ανάκαμψης, μετατρέπουμε τους διαθέσιμους πόρους σε ολοκληρωμένα έργα και τα έργα σε αναβαθμισμένη ποιότητα ζωής των πολιτών. Αυτό είναι το μέτρο της δουλειάς μας: το αποτέλεσμα που φτάνει στον πολίτη. Λιμάνια πιο ασφαλή και λειτουργικά, που στηρίζουν τη ζωή και την ανάπτυξη κάθε περιοχής. Δεν σταματάμε εδώ. Συνεχίζουμε αξιοποιώντας εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους για να εξασφαλίσουμε καλύτερες και ασφαλέστερες υποδομές».

Έξι από τις παρεμβάσεις συνδυάζουν χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης με πόρους του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και περιφερειακούς, εθνικούς ή ίδιους πόρους των φορέων. Το υπουργείο συνεχίζει έναν σχεδιασμό που έχει πάντα στο επίκεντρο την ασφάλεια και την αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, με πόρους από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το νέο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2026-2030.

Αλιείς στον Τσίπρα: «Τουρκικά αλιευτικά ψαρεύουν στα ελληνικά ύδατα – Έχετε κι εσείς ευθύνη» Η απάντησή του για «προπαγάνδα»

Αποδέκτης καταγγελιών για τη δράση τουρκικών αλιευτικών ακόμα και μέσα στα ελληνικά χωρικά ύδατα έγινε ο Αλέξης Τσίπρας, ο οποίος πραγματοποιεί διήμερη περιοδεία στη Θεσσαλονίκη.

Ο πρόεδρος της Ελληνικής Αριστερής Συμπαράταξης συναντήθηκε με παράκτιους αλιείς και επαγγελματίες του κλάδου των γρι-γρι, οι οποίοι βρίσκονται εδώ και δύο ημέρες στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, διαμαρτυρόμενοι για το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος που έχει καταστήσει το επάγγελμά τους μη βιώσιμο.

Κατά τη διάρκεια της συνομιλίας, οι εκπρόσωποι των αλιέων επεσήμαναν στον κ. Τσίπρα ότι σε καθημερινή βάση εκατοντάδες τουρκικά αλιευτικά ψαρεύουν μέσα στα ελληνικά χωρικά ύδατα σε νησιά του Βόρειου Αιγαίου, όπως η Σαμοθράκη, η Λήμνος και τα Ψαρά. Όπως ανέφεραν, δείχνοντας φωτογραφίες από τα ραντάρ στα κινητά τους, η παρουσία των τουρκικών αλιευτικών είναι ιδιαίτερα έντονη και στα διεθνή ύδατα του Βόρειου Αιγαίου, λέγοντας χαρακτηριστικά πως «είναι τρεις Έλληνες και 400 Τούρκοι». Ένας εξ αυτών επεσήμανε ότι πέρσι, στις 10 Σεπτεμβρίου, σε απόσταση 4 μιλίων από τη Θάσο, Τούρκοι ψαράδες επιχείρησαν να διώξουν τους Έλληνες πυροβολώντας με καραμπίνες.

«Έχετε και εσείς μερίδιο ευθύνης»

Ο κ. Τσίπρας έγινε αποδέκτης διαμαρτυριών και για την παλιότερη δήλωσή του ότι στη θάλασσα δεν υπάρχουν σύνορα. «Έχετε κι εσείς μερίδιο ευθύνης», του επεσήμανε ο κ. Παν. Μαυρίδης, με τον κ. Τσίπρα να αντιδρά και να τον καλεί να σταματήσει την προπαγάνδα. «Ούτε πρόεδρος είμαι, ούτε σε κανένα κόμμα ανήκω», του απάντησε ο κ. Μαυρίδης, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για κλάδο που τον κυνηγούν όλοι.

«Κι εσείς ως κυβέρνηση είχατε 118 εκατ. ευρώ για την αλιεία, αλλά τα 64 πήγαν στην ιχθυοκαλλιέργεια και μόνον 4 σε εμάς. Τώρα είναι 519 εκατ. και πάλι στην ιχθυοκαλλιέργεια θα πάνε. Αν δεν μας θέλουν, να βγουν να μας το πουν», του επεσήμανε, με τον κ. Τσίπρα να απαντά: «Δίκιο έχεις».

Η αναφορά στον Χάρρυ Κλύνν

Αναφερόμενος στη δική του κυβερνητική θητεία, ο κ. Τσίπρας παρέπεμψε σε σκετς του Χάρρυ Κλύνν που έλεγε ότι «έφταιγαν οι προηγούμενοι», σχολιάζοντας ότι η σημερινή κυβέρνηση κυβερνά επτά χρόνια, και πρόσθεσε πως «επτά χρόνια είχαν να διαχειριστούν πολλά χρήματα από ευρωπαϊκούς πόρους, εμείς μαζεύαμε για να δώσουμε».

Σε ερώτηση ψαρά για το τι θα έκανε ο ίδιος αν αναλάμβανε τη διακυβέρνηση, ο κ. Τσίπρας απάντησε ότι δεν μπορεί να υποσχεθεί πως τα πράγματα θα γίνουν παράδεισος από τη μια μέρα στην άλλη, ούτε ότι οι αλιείς θα γίνουν πλούσιοι. Δεσμεύτηκε, ωστόσο, για ένα σχέδιο με βάση την ενίσχυση των ανθρώπων που παράγουν, προκειμένου να σταματήσει η τρομακτική απόκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως είπε, μπορεί να υποσχεθεί μείωση 30% μεσοσταθμικά στους λογαριασμούς του ρεύματος, χτύπημα των καρτέλ, αλλαγή της συμπεριφοράς των τραπεζών, καθώς και μια σειρά παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση άμεσων προβλημάτων.

«Να πάρω τηλέφωνο τον Μητσοτάκη, αλλά δεν θα μου το σηκώσει»

Ο κ. Τσίπρας κάλεσε τους αλιείς να διαμορφώσουν μαχητά και ρεαλιστικά αιτήματα, ώστε να τα αναδείξει η αντιπολίτευση, αλλά και τον πρωθυπουργό να έρθει να τους συναντήσει, όπως έκανε ο ίδιος. Όταν ένας ψαράς τού είπε «πάρε τον εσύ στο τηλέφωνο», εκείνος απάντησε χαριτολογώντας: «Να τον καλέσω, αλλά δεν θα μου το σηκώσει».

«Έχουμε μισθούς Βουλγαρίας και τιμές Ελβετίας»

Ο πρόεδρος της ΕΛ.Α.Σ. αναφέρθηκε και στην ενεργειακή ακρίβεια που πλήττει τα νοικοκυριά, αποδίδοντας ευθύνες στην κυβέρνηση. Υποστήριξε ότι υπήρχαν τέσσερα διαφορετικά εργαλεία για τη μείωση του κόστους του πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης, όπως η μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και του ΦΠΑ, παραδεχόμενος ότι κάτι τέτοιο έχει δημοσιονομικό κόστος, το οποίο όμως, όπως είπε, είναι ευθύνη κάθε κυβέρνησης να διαχειριστεί ανάλογα με τις προτεραιότητές της. Σημείωσε ότι, σύμφωνα με έρευνες της Eurostat, το 20% των Ελλήνων δεν μπορούν να θερμάνουν τα σπίτια τους, ποσοστό που είναι το μεγαλύτερο μεταξύ των 27 χωρών της ΕΕ, μαζί με τη Βουλγαρία.

Αναφερόμενος στη γενικότερη εικόνα, έκανε λόγο για πληθωριστική κρίση σε όλη την Ευρώπη και διερωτήθηκε πώς γίνεται στην Ελλάδα η τιμή των καυσίμων να είναι ακριβότερη από άλλες χώρες, την ώρα που η αγοραστική δύναμη είναι χαμηλότερη. Κατέληξε δε με τη φράση: «Έχουμε μισθούς Βουλγαρίας και τιμές Ελβετίας».

«Το ΕΣΥ είναι πάντα δίπλα μας»: Το συγκινητικό γράμμα ασθενή στο Τζάνειο που δημοσίευσε ο Γεωργιάδης

Μια προσωπική μαρτυρία για τις δύσκολες στιγμές που έζησε μέσα στο νοσοκομείο και την καθοριστική παρουσία των γιατρών και των νοσηλευτών του Τζανείου μοιράστηκε ένας ασθενής, εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη του προς το προσωπικό που, όπως περιγράφει, στάθηκε στο πλευρό του όταν η κατάστασή του επιδεινώθηκε. Την επιστολή δημοσίευσε ο υπουργός Υγείας, Άδωνις Γεωργιάδης, στον λογαριασμό του στο Χ.

Στην επιστολή του, ο ασθενής αναφέρεται στην κρίσιμη χειρουργική επέμβαση που προηγήθηκε, αλλά και στη μεταφορά του στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, όπου, όπως περιγράφει, η κατάστασή του επιδεινώθηκε μέσα σε λίγα λεπτά. «Μέσα σε λίγα μόνο λεπτά η κατάσταση μου άρχισε να επιδεινώνεται. Η αναπνοή μου γινόταν όλο και πιο δύσκολη, το ένιωθα ότι κάτι δεν πήγαινε καλά, ότι χανόμουν... παρέδωσα το πνεύμα μου στον Θεό και το σώμα μου στους ανθρώπους της ΜΕΘ», γράφει.

Ο ίδιος κάνει λόγο για μια στιγμή απόλυτης εμπιστοσύνης προς τους ανθρώπους που βρί-

σκονταν δίπλα του, σημειώνοντας πως, παρά το γεγονός ότι δεν θυμάται ποιος έκανε τι, θυμάται την παρουσία ολόκληρου του προσωπικού. «Δεν ξέρω αν υπάρχει μεγαλύτερη πράξη εμπιστοσύνης που μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος. Θυμάμαι όλους σας γύρω μου. Όλους. Δεν θυμάμαι ποιος έκανε τι. Θυμάμαι όμως ότι κανείς δεν έφυγε από δίπλα μου».

Η πιο έντονη στιγμή της αφήγησής του αφορά τη στιγμή που ανέκτησε τις αισθήσεις του. «Κάποια στιγμή χάθηκα, δεν ξέρω πόσο κράτησε αυτό. Όταν άνοιξα ξανά τα μάτια μου, το πρώτο πράγμα που είδα ήταν τα πρόσωπά σας», αναφέρει. Ο ασθενής καταλήγει εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη του προς τους για-

τρούς και τους νοσηλευτές του Τζανείου, υπογραμμίζοντας ότι τα πρόσωπα των ανθρώπων που τον φρόντισαν θα μείνουν για πάντα στη μνήμη του. «Όσο περνούν οι ημέρες, δεν σας ξεχνώ. Συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Σας σκέφτομαι όλο και περισσότερο. Κάθε φορά που φέρνω εκείνες τις ημέρες στο μυαλό μου, αισθάνομαι την καρδιά μου να χτυπά πιο δυνατά. Όχι από φόβο, αλλά από συγκίνηση. Και κάθε φορά τα μάτια μου γεμίζουν δάκρυα. Όχι από λύπη, αλλά από ευγνωμοσύνη».

Ο υπουργός Υγείας συνόδευσε την ανάρτηση με το μήνυμα: «Το ΕΣΥ είναι πάντα δίπλα μας με τους ανθρώπους του όταν το χρειαζόμαστε. Εύγε στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιώς».

Γεωργιάδης για Πολάκη: «Πήγε στο Νοσοκομείο Χανίων για να κατηγορήσει την κυβέρνηση και του γύρισαν την πλάτη»

Ανάρτηση για την επίσκεψη του Παύλου Πολάκη στο Νοσοκομείο Χανίων έκανε ο υπουργός Υγείας, Άδωνις Γεωργιάδης, σχολιάζοντας τη συμμετοχή εργαζομένων στη συνάντηση και δημοσιεύοντας σχετικές φωτογραφίες.

Σύμφωνα με τον υπουργό, ο βουλευτής πήγε λίγο μετά τις 13:00 στο νοσοκομείο, το οποίο, όπως ανέφερε, βρίσκεται στην εκλογική του περιφέρεια και την ιδιαίτερη πατρίδα του, «για να κατηγορήσει την Κυβέρνηση». Ο κ. Γεωργιάδης υποστήριξε ότι στο Νοσοκομείο Χανίων εργάζονται περίπου 1.100 εργαζόμενοι, ενώ στη συνάντηση με τον βουλευτή βρέθηκαν συνολικά 11 άτομα.

«Δείτε τις φωτογραφίες για να καταλάβετε πόσο ασημάντος είναι πλέον ακόμη και στα Χανιά ακόμη και στην Υγεία. Ούτε τρεις και ο κούκος... οι εργαζόμενοι του Νοσοκομείου του γύρισαν την πλάτη όπως του αξίζει», έγραψε ο υπουργός Υγείας.

Κλείνοντας την ανάρτησή του, ο Άδωνις Γεωργιάδης πρόσθεσε: «Να δω τι θα κάνει σε λίγους μήνες που δεν θα είναι καν βουλευτής...».

Φορολογικοί έλεγχοι: Πέντε ευκαιρίες για «κούρεμα» προστίμων έως 50% 0 οδηγός για το κλείσιμο των υποθέσεων

Έως και πέντε ευκαιρίες για να μειώσουν ακόμα και στο μισό τα πρόστιμα από φορολογικό έλεγχο έχουν οι φορολογούμενοι, εφόσον αποδεχθούν την κύρια οφειλή μέσα στα χρονικά όρια που προβλέπει η διαδικασία.

Το ύψος του προστίμου της Εφορίας δεν εξαρτάται πλέον μόνο από το αποτέλεσμα του ελέγχου, αλλά και από το πότε θα επιλέξει ο φορολογούμενος να κλείσει την υπόθεση.

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας προβλέπει τέσσερα διαδοχικά στάδια αποδοχής, με έκπτωση που κλιμακώνεται από 25% και φτάνει έως 50%. Η διαδικασία γίνεται σε μεγάλο βαθμό αυτοματοποιημένα, μέσω ειδικής πλατφόρμας που έχει θέσει σε λειτουργία η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για τη δήλωση Αποδοχής Πράξεων Ελέγχου. Για τους μικρομεσαίους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους, ο χρόνος αντίδρασης μπορεί να αποδειχθεί καθοριστικός: όσο νωρίτερα γίνει η αποδοχή της οφειλής, τόσο μεγαλύτερη είναι η μείωση του προστίμου.

Όσο νωρίτερα, τόσο καλύτερα

Η ρύθμιση περιλαμβάνεται στο νέο άρθρο 75 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και προβλέπει κλιμακωτή μείωση των προστίμων, ανάλογα με το στάδιο στο οποίο έχει φτάσει ο φορολογικός έλεγχος. Ο οφειλέτης που επιθυμεί να κλείσει με συνοπτικές διαδικασίες τον έλεγχο, μπορεί να χρησιμοποιήσει την ψηφιακή υπηρεσία για την υποβολή της δήλωσης αποδοχής, στην υπηρεσία myAADE, επιλέγοντας: Εφαρμογές, Φορολογικές Υπηρεσίες, Δήλωση Αποδοχής Πράξεων Ελέγχου, άρθρο 75 ν.5104/24.

Η μεγαλύτερη έκπτωση, 50%, παρέχεται όταν ο φορολογούμενος αποδεχθεί τα αποτελέσματα του ελέγχου στο αρχικό στάδιο, πριν καν την οριστικοποίηση του καταλογισμού. Πρόκειται για το σημείο στο οποίο ο ελεγχόμενος έχει ήδη ενημερωθεί για τα ευρήματα της φορολογικής διοίκησης, αλλά δεν έχει ακόμη περάσει

στη διαδικασία της ενδικοφανούς προσφυγής.

Για μια μικρή επιχείρηση ή έναν αυτοαπασχολούμενο, η επιλογή αυτή μπορεί να περιορίσει σημαντικά το συνολικό βάρος, υπό τον όρο ότι η παράβαση και ο καταλογισμός γίνονται δεκτοί από τον ελεγχόμενο και ότι ο φορολογούμενος διαθέτει την οικονομική ευχέρεια να τηρήσει τους όρους της διαδικασίας. Και αυτό διότι η αποδοχή δεν είναι απλώς μια δήλωση πρόθεσης: συνδέεται με συγκεκριμένες προθεσμίες και προϋποθέτει την εμπρόθεσμη καταβολή των ποσών που απαιτούνται.

Η έκπτωση μειώνεται όσο εκκρεμεί η υπόθεση

Εάν ο φορολογούμενος δεν αποδεχθεί τα ευρήματα στο αρχικό στάδιο, διατηρεί τη δυνατότητα να περιορίσει το πρόστιμο έως 40% μετά την κοινοποίηση της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιο-

ρισμού φόρου, τέλους ή εισφοράς. Η επιλογή αυτή είναι διαθέσιμη όσο διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών. Στο στάδιο αυτό ο φορολογούμενος γνωρίζει πλέον το ακριβές ποσό που του καταλογίζεται και μπορεί είτε να αμφισβητήσει την πράξη, είτε να κλείσει τη διαφορά αποδεχόμενος την κύρια οφειλή, εξασφαλίζοντας όμως μικρότερη έκπτωση από εκείνη του αρχικού σταδίου.

Η διαδικασία έχει ιδιαίτερη σημασία για όσους δεν διαθέτουν την οικονομική άνεση να καλύψουν δικηγόρους, λογιστές και έξοδα δίκης για να φτάσουν μέχρι τέλους τη φορολογική αντιδικία τους με το Δημόσιο. Αν και συχνά αρκεί μια δωρεάν αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών μέσω της πλατφόρμας της ΑΑΔΕ, η προσφυγή απαιτεί χρόνο, προετοιμασία και σοβαρή νομική τεκμηρίωση, ενώ η εκκρεμότητα παραμένει ανοιχτή έως ότου εκδοθεί απόφαση ή παρέλθει η προβλεπόμενη προθεσμία, με τη λεγόμενη σιωπηρή απόρριψη. Ακόμη και αν δεν δικαιωθεί με την προσφυγή στη ΔΕΔ, υπάρχει παράθυρο συμβιβασμού και έκπτωσης, με τη μείωση του προστίμου να περιορίζεται στο 30%. Η αποδοχή των αποτελεσμάτων του ελέγχου μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά και μετά την κοινοποίηση της απόφασης της ΔΕΔ, ή και μετά από σιωπηρή απόρριψη, εφόσον

διαρκεί η προθεσμία για άσκηση δικαστικής προσφυγής. Το στάδιο αυτό επιτρέπει στον φορολογούμενο να αλλάξει πορεία, ακόμη και αν αρχικά είχε επιλέξει να αμφισβητήσει τον καταλογισμό, με μικρότερο μεν οικονομικό όφελος, αλλά με μια διαθέσιμη λύση για οριστική διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Ακόμη και πριν από τη δικάσιμο

Η τέταρτη δυνατότητα προβλέπει μείωση του προστίμου κατά 25%, όταν η διαφορά έχει πλέον οδηγηθεί στα διοικητικά δικαστήρια. Η αποδοχή μπορεί να γίνει μέχρι και την προηγούμενη ακριβώς ημέρα από την αρχικά ορισθείσα ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης, επιτρέποντας στον ελεγχόμενο να σταματήσει τη δικαστική διαμάχη ακόμη και σε προχωρημένο στάδιο. Η έκπτωση είναι η μικρότερη από τις τέσσερις εναλλακτικές, λειτουργεί όμως ως ύστατο περιθώριο αποφυγής της συνέχισης της αντιδικίας.

Σε κάθε περίπτωση απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στις ημερομηνίες, καθώς η απώλεια της σχετικής προθεσμίας σε κάθε στάδιο μπορεί να σημαίνει απώλεια και του αντίστοιχου ευεργετήματος. Για τον λόγο αυτό, η επιλογή ανάμεσα στην αποδοχή και στην αμφισβήτηση της πράξης πρέπει να γίνεται αφού έχει υπολογιστεί το συνολικό ποσό, το περιθώριο πληρωμής και η πιθανότητα επιτυχίας κάθε βήματος ή προσφυγής.

Η προκαταβολή και οι έως 12 δόσεις

Κοινός όρος για την κατοχύρωση της μείωσης σε όλα τα στάδια είναι η καταβολή του 25% του οφειλόμενου ποσού μέσα σε μόλις τρεις ημέρες από την αποδοχή των αποτελεσμάτων του ελέγχου. Για το υπόλοιπο ποσό, δηλαδή το 75%, προβλέπεται δυνατότητα εξόφλησης μέσω της πάγιας ρύθμισης σε έως και 12 δόσεις, ενώ για φορολογούμενους που δεν μπορούν να καταβάλουν ολόκληρη την οφειλή εφάπαξ προσφέρεται ειδική διευκόλυνση, η οποία δεν αίρει όμως την ανάγκη για αυστηρή τήρηση του προγράμματος πληρωμών. Αν οι δόσεις δεν καταβάλλονται κανονικά και χαθούν οι όροι της διαδικασίας, υπάρχει κίνδυνος να χαθεί και η μείωση, με την οφειλή να επανέρχεται στο αρχικό της ύψος, αφού συνυπολογιστούν οι καταβολές που έχουν ήδη γίνει.

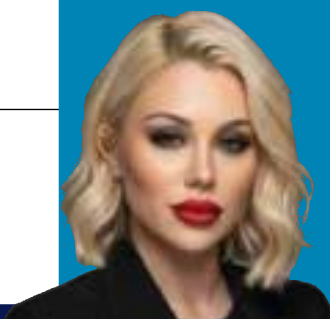
Η βασική λογική του συστήματος είναι απλή: μεγαλύτερη έκπτωση στην αρχή του καταλογισμού, μικρότερη όσο η υπόθεση προχωρά από τον φορολογικό έλεγχο μέχρι την οριστική πράξη, τη ΔΕΔ ή τελικά τα δικαστήρια. Η διαδικασία συνδέεται με την προσπάθεια αποσυμφόρησης των δικαστηρίων και μείωσης των εκκρεμών υποθέσεων, καθώς και με τη σύγχρονη τάση προς μια φορολογική διοίκηση που δεν περιορίζεται στην επιβολή κυρώσεων, αλλά δίνει πραγματικό περιθώριο συμμόρφωσης και τακτοποίησης. Στο πνεύμα αυτό, όπως έχει αναφέρει ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκος Πιερρακάκης, «ρόλος της Πολιτείας είναι να δίνει το χέρι και όχι να κουνάει το δάχτυλο στον πολίτη».

Η Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης

Παράλληλα και πέρα από τη διαδικασία του άρθρου 75, η Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών εξακολουθεί να αποτελεί έναν επιπλέον μηχανισμό εξωδικαστικής διευθέτησης για υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο της αρμοδιότητάς της. Με τον νόμο που δημοσιεύθηκε στις 25 Ιουνίου 2026, προβλέφθηκαν νέες προθεσμίες λειτουργίας και ολοκλήρωσης των διαδικασιών της Επιτροπής, τροποποιώντας το άρθρο 16 του ν. 4714/2020. Με βάση τον νόμο που ψηφίστηκε το καλοκαίρι, η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά έως τις 30 Ιουνίου 2027 και πρέπει να αφορά μόνον υποθέσεις που εκκρεμούν, αλλά δεν έχουν ακόμα συζητηθεί, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων έως τις 29 Ιουνίου 2027.

Η ρύθμιση καταλαμβάνει και τις υποθέσεις που παραμένουν εκκρεμείς ενώπιον της Επιτροπής, ενώ επιτρέπεται, εντός της ίδιας προθεσμίας, η υποβολή νέας αίτησης για υποθέσεις που είχαν αρχικά απορριφθεί για τυπικούς λόγους, καθώς και για ματαιωθείσες υποθέσεις ή απορριφθείσες αιτήσεις για τις οποίες έχουν προκύψει νέα στοιχεία ή νομολογία, ή έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου.

Η Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης δεν ταυτίζεται πάντως με τη Διεύθυνση Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών της ΑΑΔΕ, ούτε με την ηλεκτρονική δήλωση αποδοχής του άρθρου 75. Πρόκειται για διαφορετικές διαδικασίες, με διαφορετικό πεδίο και προϋποθέσεις. Για τον φορολογούμενο, ιδίως για μια μικρή ή μεσαία επιχείρηση, η κρίσιμη παράμετρος είναι να ελεγχθεί εγκαίρως ποια διαδικασία είναι διαθέσιμη και ποια προθεσμία εξακολουθεί να ισχύει για τη συγκεκριμένη υπόθεση.

Από την Δρ. Κωνσταντίνα Γώγουλου
Διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων και Ανάλυσης
Πολιτικού Λόγου, Δικηγόρος παρ Αρείω
Πάγω, LL.M. Ερευνήτρια Διεθνούς Δικαίου,

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ: ΜΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ;

Η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης επανέρχεται με αξιοσημείωτη σταθερότητα στον δημόσιο διάλογο ως πιθανός δεσμικός δρόμος για τη διευθέτηση των ελληνοτουρκικών διαφορών.

Η διατύπωση, ωστόσο, του ερωτήματος «μας συμφέρει η Χάγη;» συσκοτίζει, αντί να φωτίζει, το πραγματικό νομικό πρόβλημα. Στη διεθνή δικαιοσύνη δεν αρκεί να γνωρίζει κανείς πού επιθυμεί να προσφύγει. Προηγείται ένα πολύ δυσκολότερο πλέγμα ερωτημάτων: ποια ακριβώς διαφορά θα υποβληθεί προς κρίση, ποια θα είναι η βάση δικαιοδοσίας, ποιο θα είναι το εφαρμοστέο δίκαιο, ποιο δικαιοδοτικό forum είναι πράγματι διαθέσιμο και, κυρίως, πόσο ευρύ θα είναι το αντικείμενο της παραπομπής. Η αφετηρία είναι η ίδια η φύση της διεθνούς δικαιοδοσίας. Σε αντίθεση με την εσωτερική έννομη τάξη, το Διεθνές Δικαστήριο δεν διαθέτει γενική και αυτονόητη δικαιοδοσία επί όλων των διαφορών μεταξύ κρατών. Η δικαιοδοσία του στηρίζεται, κατ' αρχήν, στη συναίνεση. Η ελληνική εμπειρία του 1976 παραμένει εξαιρετικά διδακτική. Η Ελλάδα προσέφυγε μονομερώς κατά της Τουρκίας σχετικά με την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου. Το Δικαστήριο αναγνώρισε

ότι υφίστατο πραγματική νομική διαφορά ως προς τα δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης και την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας. Δεν έφθασε, όμως, ποτέ στην κρίση επί της ουσίας της διαφοράς, στα λεγόμενα merits, διότι προηγουμένως έκρινε ότι δεν είχε θεμελιωθεί η απαιτούμενη δικαιοδοσία. Γι' αυτό ακριβώς μια ενδεχόμενη μελλοντική προσφυγή Ελλάδας και Τουρκίας θα απαιτούσε ειδική συμφωνία — το γνωστό συνυποσχετικό ή compromis. Και εδώ ίσως βρίσκεται το πλέον κρίσιμο σημείο ολόκληρης της συζήτησης. Το συνυποσχετικό δεν είναι ένα ουδέτερο διαδικαστικό έγγραφο. Είναι εκείνο που οριοθετεί την ίδια τη δικαιοδοτική εντολή του Δικαστηρίου. Η οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και αποκλειστικής οικονομικής ζώνης αποτελεί νομικά διαφορετικό αντικείμενο από τα χωρικά ύδατα, τον εναέριο χώρο, ζητήματα αποστρατιωτικοποίησης, κυριαρχίας ή τίτλων επί νησιωτικών σχηματισμών. Μία στενή παραπομπή αποκλειστικά για θαλάσσια οριοθέτηση δεν είναι ισοδύναμη με

ένα ευρύτερο συνυποσχετικό που θα επέτρεπε να τεθούν ενώπιον του Δικαστηρίου περισσότερες αμφισβητήσεις.

Στο σημείο αυτό εντάσσεται και η ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα έννοια του forum shopping. Η σύγχρονη διεθνής έννομη τάξη δεν συγκροτείται από ένα ενιαίο δικαστήριο, αλλά από περισσότερους διεθνείς δικαιοδοτικούς και διαιτητικούς μηχανισμούς.

Η πραγματική έννοια του forum shopping είναι περισσότερο σύνθετη: αφορά τη στρατηγική αξιολόγηση της ratione materiae αρμοδιότητας του κάθε οργάνου, των προϋποθέσεων πρόσβασης, της προηγούμενης νομολογίας, του εφαρμοστέου δικαίου, της δυνατότητας λήψης προσωρινών μέτρων, αλλά και του εύρους της εξουσίας που ανατίθεται στον διεθνή δικαστή.

Το Διεθνές Δικαστήριο διαθέτει, πάντως, σημαντική εμπειρία στις θαλάσσιες οριοθετήσεις. Σε πολλές πρόσφατες υποθέσεις το Δικαστήριο εξετάζει αρχικά μια προσωρινή γραμμή ίσης

απόστασης, στη συνέχεια ερευνά εάν υπάρχουν σχετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την προσαρμογή της και, τέλος, ελέγχει εάν το αποτέλεσμα προκαλεί εμφανή δυσαναλογία. Δεν πρόκειται για μηχανιστική αριθμητική, αλλά για προσπάθεια επίτευξης νομικά αιτιολογημένου και δίκαιου αποτελέσματος.

Εδώ αποκτά ιδιαίτερη σημασία η θέση των νησιών.

Στον δημόσιο διάλογο συχνά συγχέονται δύο διαφορετικά νομικά ζητήματα: αφενός το δικαίωμα ενός νησιωτικού εδάφους να παράγει θαλάσσιες ζώνες και αφετέρου η επήρεια που θα του αποδοθεί κατά τη συγκεκριμένη οριοθέτηση.

Η διάκριση μεταξύ entitlement και επήρειας είναι ουσιώδης. Το πρώτο αφορά τον κατ' αρχήν νομικό τίτλο σε θαλάσσιες ζώνες. Η δεύτερη αφορά το βάρος που θα έχει το συγκεκριμένο νησί κατά τη χάραξη της τελικής γραμμής οριοθέτησης έναντι των επικαλυπτόμενων αξιώσεων άλλου κράτους.

Η διεθνής νομολογία παρέχει χαρακτηριστικά παραδείγματα της διάκρισης αυτής. Στην υπόθεση Νικαράγουα κατά Κολομβίας, το Διεθνές Δικαστήριο αντιμετώπισε μικρούς νησιωτικούς σχηματισμούς όχι ως ανύπαρκτους από νομικής απόψεως, αλλά εξετάζοντας ειδικά ποια επήρεια ήταν πρόσφορο να τους αποδώσει στη συγκεκριμένη οριοθέτηση. Πρόκειται για χρήσιμο παράδειγμα μεθοδολογίας, χωρίς βεβαίως να σημαίνει ότι η γεωγραφία ή το νομικό αποτέλεσμα μιας άλλης υπόθεσης μπορούν να μεταφερθούν αυτομάτως στο Αιγαίο ή στην Ανατολική Μεσόγειο.

Εξίσου σημαντική είναι η διαφοροποίηση Ελλάδας και Τουρκίας ως προς τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982. Η Ελλάδα την έχει κυρώσει, ενώ η Τουρκία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος. Η διαπίστωση αυτή, όμως, δεν αρκεί από μόνη της για να επιλύσει το πρόβλημα του εφαρμοστέου δικαίου.

Η μη συμμετοχή σε μία διεθνή σύμβαση δεν συνεπάγεται ότι το κράτος βρίσκεται εκτός του γενικού διεθνούς δικαίου. Διατάξεις ή αρχές της UNCLOS μπορούν να αντανakλούν εθιμικούς κανόνες, οι οποίοι δεσμεύουν ανεξάρτητα από τη συμβατική συμμετοχή.

Η διεθνής νομολογία έχει, άλλωστε, αποδείξει ότι ακόμη και υποθέσεις με ισχυρό πολιτικό και γεωστρατηγικό υπόβαθρο μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δικαστικής κρίσης. Η υπόθεση Νικαράγουα κατά Ηνωμένων Πολιτειών είναι χαρακτηριστική. Παρά την προφανή πολιτική διάσταση της αντιπαράθεσης, το Διεθνές Δικαστήριο εξέτασε αυτοτελώς τα ζητήματα δικαιοδοσίας και παραδεκτού και προχώρησε, στο μέτρο της αρμοδιότητάς του, στη δικαστική αντιμετώπιση της διαφοράς. Η πολιτική βαρύτητα μιας υπόθεσης δεν αναιρεί, συνεπώς, κατ' ανάγκην τον νομικό της χαρακτήρα.

Η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο έχει, βέβαια, μία συνέπεια που συχνά υποβαθμίζεται στον δημόσιο διάλογο: συνεπάγεται την αποδοχή της δικαστικής αβεβαιότητας.

Υπό αυτό το πρίσμα, το ερώτημα «μας συμφέρει η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο;» δεν επιδέχεται σοβαρή απάντηση αποκομμένη από τους όρους της παραπομπής.

Δεν αρκεί να γνωρίζουμε ότι θα πάμε στη Χάγη. Πρέπει να γνωρίζουμε για ποιο ακριβώς ζήτημα θα πάμε στη Χάγη.

Πριν από την κρίση επί της ουσίας προηγείται η δικαιοδοσία.

Πριν από τη δικαιοδοσία προηγείται η συναίνεση.

Πριν από την απόφαση προηγείται το συνυποσχετικό.

Και πριν από την επιλογή του δικαστηρίου προη-

γείται ο ακριβής προσδιορισμός της διαφοράς. Το πραγματικό διακύβευμα, επομένως, δεν είναι απλώς εάν η Ελλάδα πρέπει να αποδεχθεί τη διεθνή δικαστική επίλυση. Είναι ποια ακριβώς διαφορά θα μετατρέψει από πολιτική αντιπαράθεση σε δεσμευτική δικαστική κρίση και με ποιους όρους θα παραδώσει στον διεθνή δικαστή την εξουσία να αποφανθεί. Διότι στη διεθνή δικαιοσύνη το forum, το αντικείμενο της διαφοράς, η δικαιοδοτική βάση και η διατύπωση του petitum δεν αποτελούν απλώς το προοίμιο της νομικής στρατηγικής. Αποτελούν ήδη τη στρατηγική.

52 ΧΡΟΝΙΑ ΝΔ

Ανάβει ξανά ο πυρσός και δίνει το «σήμα» εκκίνησης της προεκλογικής περιόδου

Χειμώνας με σβηστά καλοριφέρ. Τα σενάρια ενίσχυσης στο πετρέλαιο θέρμανσης. Χειμώνας με σβηστά καλοριφέρ. Τα σενάρια ενίσχυσης στο πετρέλαιο θέρμανσης

Με το θερμόμετρο στην οικονομία, την ακρίβεια και το ενεργειακό κόστος να χτυπάει «κόκκινο» ενόψει ενός δύσκολου και απαιτητικού χειμώνα, η οδός Πειραιώς και το Μέγαρο Μαξίμου ανεβάζουν αισθητά ταχύτητες στον σχεδιασμό τους. Στο κυβερνητικό στρατόπεδο μπορεί να αποφεύγουν επιμελώς τη χρήση της λέξης «προεκλογική περίοδος» και να επιμένουν στον θεσμικό ρόλο της καθημερινής διακυβέρνησης και της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, ωστόσο στο παρασκήνιο ο κομματικός μηχανισμός έχει ήδη μπει σε πλήρη και αμείωτη τροχιά προετοιμασίας.

Το πρώτο μεγάλο πολιτικό ορόσημο αυτής της νέας φάσης τοποθετείται χρονικά στη Δευτέρα 5 Οκτωβρίου, ημέρα κατά την οποία η Νέα Δημοκρατία γιορτάζει τα 52 χρόνια από την ίδρυσή της από τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Καραμανλή, λίγους μόλις μήνες μετά την ιστορική αποκατάσταση της Δημοκρατίας το 1974.

Αντί, όμως, για μια τυπική επετειακή φιάστα κεκλεισμένων των θυρών και βαρετών απολογισμών, το «γαλάζιο» επιτελείο επέλεξε να στείλει το μήνυμα της επόμενης μέρας μέσα από μια αντισυμβατική, ψηφιακή και απόλυτα διαδραστική γιορτή στο παλιό αμαξοστάσιο του ΟΣΥ, στη συμβολή των οδών Πειραιώς και Ερμού.

Εκεί, η ιστορική διαδρομή της παράταξης μπλέκεται αρμονικά με τις νέες τεχνολογίες και τη μαζική συμμετοχή του κόσμου: γιγαντοοθόνες με παλιές προεκλογικές αφίσες της ΟΝΝΕΔ και της ΔΑΠ-ΝΔΦΚ, πρωτοσέλιδα από ιστορικές εκλογικές αναμετρήσεις, ψηφιακά κουίζ γνώσεων, παιχνίδια, αλλά και ειδικά booth προσομοίωσης προεκλογικής συγκέντρωσης. Ξεχωριστή «πινελιά» της βραδιάς αποτελεί ένας κεντρικός τοίχος με τη φράση «Νέα Δημοκρατία για μένα σημαίνει», όπου οι

“ Με το βλέμμα στραμμένο στην περιφέρεια και τις δυσκολίες της καθημερινότητας, η Νέα Δημοκρατία επιχειρεί ριζική οργανωτική ανασυγκρότηση

παρευρισκόμενοι θα καταθέσουν τις προσωπικές τους σκέψεις, προτού η εγκατάσταση μεταφερθεί μόνιμα στα κεντρικά γραφεία του κόμματος στο Μοσχάτο.

Η βραδιά, φυσικά, θα κορυφωθεί με το κεντρικό πολιτικό στίγμα που θα δώσει από το βήμα ο πρωθυπουργός και πρόεδρος της ΝΔ, Κυριάκος Μητσοτάκης, απευθύνοντας κάλεσμα συσπείρωσης.

Ο ιστορικός πυρσός επιστρέφει ως

σύμβολο ενότητας και συνέχειας

Ιδιαίτερη αίσθηση και έντονο συμβολισμό προκαλεί στο εσωτερικό της παράταξης η δυναμική επαναφορά του ιστορικού πυρσού στην επικοινωνιακή ταυτότητα της επετειακής εκδήλωσης. Το εμβληματικό σύμβολο, το οποίο συνδέθηκε άμεσα με τις αγωνίες, τους αγώνες και τα ιδεώδη των ιδρυτικών χρόνων της Νέας Δημοκρατίας, επιστρέφει δυναμικά στο προσκήνιο για να θυμίσει τις ρίζες και τις αξίες του κόμματος. Σύμφωνα με στελέχη της Πειραιώς, η επιλογή αυτή δεν αποτελεί απλώς μια νοσταλγική αναδρομή στο παρελθόν, αλλά μια συνειδητή κίνηση γεφύρωσης της ιστορικής συνέχειας με το σήμερα. Ο πυρσός επιστρέφει για να εκπέμψει ένα ισχυρό μήνυμα εσωτερικής συσπείρωσης και ιδεολογικής σταθερότητας σε μια κρίσιμη πολιτική συγκυρία, λειτουργώντας ως φάρος ενότητας για τα στελέχη και τους ψηφοφόρους που ετοιμάζονται να δώσουν τις νέες μάχες στο πλευρό του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Συσπείρωση, εξόρμηση στην κοινωνία και νέα πρόσωπα στα ψηφοδέλτια

Πέρα από τα ψηφιακά παιχνίδια και τις νοσταλγικές αναδρομές, το πολιτικό διακύβευμα της 5ης Οκτωβρίου είναι απολύτως σαφές και μετρήσιμο. Η ηγεσία επιδιώκει να πετύχει έναν διπλό και κρίσιμο στόχο: την ισχυρή εσωτερική συσπείρωση απέναντι στις δυσκολίες της συγκυρίας και την άμεση

κινητοποίηση ολόκληρης της κομματικής πυραμίδας. Η εντολή που έχει δοθεί σε υπουργούς, υφυπουργούς, βουλευτές και τοπικά στελέχη είναι ξεκάθαρη και δεν επιδέχεται παρερμηνείες -λιγότερος χρόνος στα κλειστά γραφεία των υπουργείων, περισσότερη παρουσία στους δρόμους και διαρκής, αμφίδρομη επαφή με τα πραγματικά προβλήματα των πολιτών.

Σε αυτό το πλαίσιο, το επόμενο διάστημα αναμένεται ιδιαίτερα πυκνό σε οργανωτικό επίπεδο. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό που τρέχουν στενοί συνεργάτες του πρωθυπουργού και κομματικά στελέχη, όπως ο Θανάσης Νέζης, ο Κωνσταντίνος Κυρανάκης, ο Γιάννης Σμυρλής και ο Στέλιος Κονταδάκης, η διαδικασία για τα νέα ψηφοδέλτια παίρνει φωτιά. Μέσα στον Οκτώβριο αναμένεται να ανακοινωθεί η πρώτη «φουρνιά» υποψηφίων για τις επόμενες κάλπες, με το βάρος να πέφτει σε νέα πρόσωπα που φέρνουν ηλικιακή ανανέωση, ευρεία κοινωνική απήχηση και αποδεδειγμένη επαγγελματική διαδρομή στην τοπική αυτοδιοίκηση, την αγορά και τους παραγωγικούς χώρους. Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια να αξιοποιηθούν στελέχη που μπορούν να εκφράσουν τη σύγχρονη κοινωνική δυναμική, μακριά από αγκυλώσεις του παρελθόντος, δίνοντας έμφαση στην αποτελεσματικότητα και στην ικανότητα σύνδεσης με τις αγώνες της μεσαίας τάξης.

Νέα φωνή στα social media – Στο φουλ οι περιοδείες στην περιφέρεια

Την ίδια στιγμή, επιχειρείται και μια ουσιαστική ανανέωση στον επικοινωνιακό βραχίονα του κυβερνώντος κόμματος, με στόχο την αποτελεσματικότερη προσέγγιση των νεότερων ηλικιών, ενός κοινού δηλαδή που δύσκολα παρακολουθεί την πολιτική επικαιρότητα με τους παραδοσιακούς όρους και τις παλιές μεθόδους. Στο τραπέζι βρίσκονται πλέον δύο νέες θέσεις αναπληρωτών εκπροσώπων Τύπου, με τα ονόματα της δικηγόρου Πορφυλένιας Κανελλοπούλου και του πολιτικού επιστήμονα Χρήστου Λαγκαδιανού να συγκεντρώνουν ισχυρές πιθανότητες αξιοποίησης, ενισχύοντας καταλυτικά την παρουσία της παράταξης στα ψηφιακά μέσα και στις σύγχρονες πλατφόρμες διαλόγου, όπου κρίνεται σε μεγάλο βαθμό η μάχη των εντυπώσεων. Στο μέτωπο της περιφέρειας, το επιτυχημένο μοντέλο εξορμήσεων που δοκιμάστηκε προηγουμένως στη Βόρεια Ελλάδα επεκτείνεται δυναμικά και

“ Στροφή σε προεκλογικούς ρυθμούς, οργανωτική ανασυγκρότηση και ψηφιακή «ρειρό» γιορτή για τα 52 χρόνια του κόμματος

σε άλλες περιοχές της χώρας. Υπουργικά κλιμάκια και βουλευτές θα οργάνωσουν την ελληνική επαρχία, με ιδιαίτερη έμφαση στην Πελοπόννησο. Εκεί, η έντονη κινητικότητα γύρω από το υπό ίδρυση πολιτικό εγχείρημα του Αντώνη Σαμαρά έχει σημάνει «κόκκινο συναγερμό» στην Πειραιώς, η οποία θέ-

λει να θωρακίσει τις γραμμές της, να προλάβει πιθανές διαρροές και να διατηρήσει ισχυρή οργανωτική παρουσία. Παράλληλα, ακόμα και η Πολιτική Επιτροπή του κόμματος αλλάζει ρότα, συνεδριάζοντας πολύ πιο συχνά ώστε να λειτουργεί όχι ως τυπικό όργανο, αλλά ως ένας ζωντανός δίαυλος μετάδοσης των παλμών της κοινωνίας προς το κέντρο λήψης αποφάσεων. Το τοπίο, λοιπόν, διαμορφώνεται εξαιρετικά απαιτητικό και πολυδιάστατο. Από τη μια πλευρά βρίσκεται η σκληρή και καθημερινή διαχείριση της κυβερνητικής ευθύνης απέναντι στις δυσκολίες της εποχής και από την άλλη η απόλυτη ανάγκη της Νέας Δημοκρατίας να χτίσει από τώρα τα γερά θεμέλια της επόμενης εκλογικής μάχης. Η γιορτή στο Γκάζι δεν αποτελεί απλώς μια νοσταλγική αναδρομή στο παρελθόν της παράταξης, αλλά είναι το επίσημο και ηχηρό εναρκτήριο λάκτισμα για την επόμενη, καθοριστική πολιτική φάση.

«Ο πόλεμος θα τελειώσει αμέσως μετά τις εκλογές»: Ο Τραμπ προβλέπει κατάρρευση των τιμών πετρελαίου και νέα αποθέματα

Την προοπτική ενός σύντομου τερματισμού του πολέμου με το Ιράν έδωσε εκ νέου ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, κατά τη διάρκεια ομιλίας του σε προεκλογική συγκέντρωση στο Μόμπιλ της Αλαμπάμα.

Ο Αμερικανός πρόεδρος επανέλαβε ότι βασικός στόχος της Ουάσινγκτον είναι να μην αποκτήσει η Τεχεράνη πυρηνικά όπλα, υποστηρίζοντας ότι η σημερινή κατάσταση θα έπρεπε να είχε αντιμετωπιστεί από προηγούμενες αμερικανικές κυβερνήσεις. «Το Ιράν δεν θα αποκτήσει ποτέ πυρηνικά όπλα, δεν μπορεί να αποκτήσει πυρηνικά όπλα», δήλωσε, προσθέτοντας ότι «αυτό θα έπρεπε να το είχαν κάνει άλλοι πρόεδροι εδώ και χρόνια. Πάντα εμείς πρέπει να κάνουμε τη βρώμη δουλειά».

Παράλληλα, αναφέρθηκε στις δυσκολίες που, όπως υποστήριξε, υπάρχουν για την έναρξη διαπραγματεύσεων με την ιρανική πλευρά, διερωτώντας ποιος θα μπορούσε αυτή τη στιγμή να εκπροσωπήσει την Τεχεράνη σε μια τέτοια διαδικασία. «Δεν υπάρχει κανείς με τον οποίο να έχω να κάνω. Κανείς δεν θέλει να γίνει πρόεδρος», ανέφερε.

Οι αναφορές στις στρατιωτικές δυνατότητες του Ιράν

Ο κ. Τραμπ παρουσίασε ιδιαίτερα αρνητική εικόνα για τις στρατιωτικές και οικονομικές δυνατότητες του Ιράν, υποστηρίζοντας ότι η χώρα έχει απολέσει σημαντικό μέρος τους.

Συγκεκριμένα, ισχυρίστηκε ότι το Ιράν «δεν έχει ναυτικό, δεν έχει αεροπορία, δεν έχει ραντάρ, δεν έχει αντιαεροπορικά», ενώ αναφέρθηκε και στην κατάσταση της ιρανικής οικονομίας, λέγοντας πως «η οικονομία τους έχει καταρρεύσει» και πως «έχουν πληθωρισμό περίπου 310%». Το συγκεκριμένο ποσοστό αποτελεί ισχυρισμό του Αμερικανού προέδρου κατά την ομιλία του.

Αναφερόμενος στη διάρκεια της σύγκρουσης, εμφανίστηκε αισιόδοξος ότι το τέλος της βρίσκεται κοντά. «Ο πόλεμος θα τελειώσει πολύ σύντομα, πιθανώς αμέσως μετά τις εκλογές», είπε, αναφερόμενος στις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ.

«Ατσάλινο τείχος» ο αποκλεισμός

Ο κ. Τραμπ αναφέρθηκε επίσης στον αποκλεισμό του Ιράν, τον οποίο χαρακτήρισε «ατσάλινο τείχος».

«Τι θα λέγατε για τον αποκλεισμό; Το ονομάζουμε ατσάλινο τείχος», ανέφερε, συνδέοντας παράλληλα την πορεία της σύγκρουσης με τις διεθνείς τιμές της ενέργειας. Κατά τον ίδιο, η λήξη του πολέμου θα οδηγήσει σε σημαντική αποκλιμάκωση των τιμών του πετρελαίου, λέγοντας πως «μόλις τελειώσει ο πόλεμος, οι τιμές του πετρελαίου θα καταρρεύσουν». Αντίστοιχη πρόβλεψη για σημαντική υποχώρηση των τιμών είχε κάνει και σε προηγούμενες δηλώσεις του.

Ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε, ακόμη, ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες πρόκειται σύντομα να αρχίσουν να αναπληρώνουν τα στρατηγικά αποθέματα πετρελαίου τους, υποστηρίζοντας ότι η διαδικασία θα πραγματοποιηθεί «δωρεάν», χωρίς να εξηγήσει περαιτέρω με ποιον τρόπο θα γίνει αυτό.

Μυστική σύσκεψη στο Καμπ Ντέιβιντ για Ιράν και Υεμένη Στο τραπέζι νέα μεγάλη στρατιωτική επιχείρηση

Ανώτατοι αξιωματούχοι της κυβέρνησης των ΗΠΑ αρμόδιοι για την εθνική ασφάλεια πραγματοποίησαν μυστική σύσκεψη στη δερινή κατοικία του Αμερικανού προέδρου στο Καμπ Ντέιβιντ για να συζητήσουν τα επόμενα βήματα στον πόλεμο στο Ιράν και τους σίιτες αντάρτες Χούθι στην Υεμένη, σύμφωνα με δημοσίευμα του Αχίος, το οποίο επικαλείται τρεις Αμερικανούς αξιωματούχους.

Σύμφωνα με τον ιστότοπο, της σύσκεψης προήδρευσε ο Αμερικανός αντιπρόεδρος Τζέι Ντι Βανς, ενώ σημειώνεται ότι η κυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ δεν ανακοίνωσε αυτή την ασυνήθιστη συνάντηση. Η προηγούμενη φορά που πραγματοποιήθηκε αντίστοιχη σύσκεψη ήταν τον Ιούνιο του 2025, λίγες ημέρες πριν ξεσπάσει ο πόλεμος μεταξύ Ισραήλ και Ιράν.

Μεταξύ των αξιωματούχων που συμμετείχαν ήταν ο υπουργός Εξωτερικών Μάρκο Ρούμπιο, ο υπουργός Άμυνας Πιτ Χέγκσεθ, ο απεσταλμένος του Λευκού Οίκου Στιβ Γουίτκοφ, ο επικεφαλής της CIA Τζον Ράτκλιφ και ο επικεφαλής των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων, στρατηγός Νταν Κέιν. Ο Λευκός Οίκος αρνήθηκε να σχολιάσει τις σχετικές πληροφορίες.

Καθώς οι διαπραγματεύσεις με την Τχεράνη για τον τερματισμό του πολέμου έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο, ο κ. Τραμπ εξετάζει το

ενδεχόμενο να εξαπολύσει μια νέα, μεγάλης κλίμακας στρατιωτική επιχείρηση εναντίον του Ιράν, σύμφωνα με το δημοσίευμα. «Τώρα πρέπει να πάρω μια απόφαση: είτε το Ιράν θα υπογράψει τη συμφωνία, είτε δεν θα υπάρχει πια», φέρεται να δήλωσε την Πέμπτη ο Αμερικανός πρόεδρος.

Παράλληλα, η Σαουδική Αραβία ζητεί από τον κ. Τραμπ να συμμετάσχει σε μια σχεδιαζόμενη επιχείρηση εναντίον των Χούθι στην Υεμένη, καλώντας τις ΗΠΑ να εξαπολύσουν αεροπορικές επιδρομές εναντίον των σιιτών ανταρτών. Ο Αμερικανός πρόεδρος, ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν φαίνεται διατεθειμένος να προχωρήσει σε κάτι τέτοιο.

Ερωτηθείς την Παρασκευή από δημοσιογράφους ποια θα είναι η επόμενη κίνηση της κυβέρνησής του στον πόλεμο με το Ιράν, ο κ. Τραμπ απάντησε: «Αν σας έλεγα, θα είχατε μια μεγάλη είδηση. Αλλά θα δείτε. Πηγαίνει πολύ καλά. Το Ιράν δεν τα πάει καλά».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΛΙΣΣΟΒΑΣ

«Η τέχνη είναι ο καλύτερος οδηγός για να ξαναβρούμε την αλληλεγγύη που έχουμε χάσει σήμερα»

Υδραυλικός από το Περιστέρι, δωρικός ερμηνευτής, «Σερ» της ελληνικής μουσικής και, πάνω απ' όλα, η φωνή που ένωσε τους ποιητές με τον λαό, ενώ η πορεία του ταυτίστηκε με τις πιο φωτεινές αλλά και τις πιο τραυματικές σελίδες της σύγχρονης ελληνικής Ιστορίας. Λίγο πριν ανοίξει η αυλαία για τη μεγαλειώδη μουσικοθεατρική παράσταση «Εγώ ο Σερ, Γρηγόρης Μπιθικώτσης» στο Christmas Theater, ο σκηνοθέτης Δημήτρης Μαλισσόβας μιλά στους Attica Times και ξεδιπλώνει το μεγαλεπήβολο, καλλιτεχνικό «στοίχημα». Εξηγεί πώς η τέχνη συναντά τη συλλογική μνήμη, αποκαλύπτει άγνωστες, χιουμοριστικές και βαθιά ανθρώπινες πτυχές του μεγάλου ερμηνευτή, μακριά από τις εύκολες αγιογραφίες και επιμένει πως στην εποχή του «ωχαδελφισμού», ο Μπιθικώτσης και το τρανό καλλιτεχνικό του αποτύπωμα παραμένουν τόσο επίκαιρα όσο και αναγκαία.

Κ.Κ: Η παράσταση παρουσιάζει έναν καλλιτέχνη που γεννήθηκε στη φτώχεια και αναδείχθηκε μέσα από τους κοινωνικούς αγώνες. Πόσο επίκαιρος παραμένει σήμερα αυτός ο «λαϊκός αγωνιστής» σε μια κοινωνία που δοκιμάζεται από νέες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις;

Δ.Μ: Θα έλεγα πως παραμένει επίκαιρος, κι αυτός είναι κι ένας από τους λόγους που κάνω αυτή την παράσταση. Άνθρωποι σαν τον Μπιθικώτση θα έπρεπε να υπάρχουν και σήμερα. Δυστυχώς, όμως, οι Έλληνες έχουν αλλάξει. Ζούμε, βλέπεις, σε εντελώς διαφορετική εποχή. Οι περισσότεροι Έλληνες εκείνης της εποχής έκαναν πάρα πολύ σπουδαία πράγματα. Δηλαδή, υπήρχε μια άνθηση καλλιτεχνική, κοινωνική, ακόμη και τεχνολογική. Από την καλλιτεχνική πλευρά, υπήρχε αυτό που λέμε «άγνοια κινδύνου», κάτι που ώθησε όλους εκείνους τους ανθρώπους να τολμήσουν, να δημιουργήσουν, να δράσουν, χωρίς πραγματικά να καταλαβαίνουν τι επιτύγχαναν εκείνη τη στιγμή. Ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης, μέχρι και το τέλος της ζωής του, δεν είχε καταλάβει το μέγεθος του έργου που είχε προσφέρει. Δεν είχε συνειδητοποιήσει ότι μέσα από το στόμα του μάθαμε τους ποιητές,

Κ.Κ: Στην παράσταση ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης εμφανίζεται ως βουβό πρόσωπο. Πώς δομήθηκε αυτή η σκηνοθετική προσέγγιση και ποιος είναι ο

ρόλος των υπόλοιπων προσώπων που αφηγούνται την ιστορία του;

Δ.Μ: Υπάρχουν δύο ηθοποιοί που υποδύονται τον Γρηγόρη Μπιθικώτση, ο ένας σε πολύ μικρή ηλικία, από τα παιδικά του χρόνια μέχρι περίπου τα είκοσι, και ο άλλος στα επόμενα χρόνια της ζωής του. Στη σκηνή μιλούν όλοι οι άλλοι γι' αυτόν. Μιλούν οι άνθρωποι που συνάντησε, από τον Μίκη Θεοδωράκη, τον Μάνο Χατζιδάκι, τον Μάρκο Βαμβακάρη, τον Βασίλη Τσιτσάνη, μέχρι οι τραγουδιστές που συνεργάστηκαν μαζί του ή που εκείνος ανέδειξε, άνθρωποι που έτυχε να βρεθούν μαζί του είτε στη Μακρόνησο είτε στα κέντρα και τα θέατρα που δούλεψε είτε στις ταινίες στις οποίες εμφανίστηκε. Αλλά το στοίχημά μου ήταν ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης να είναι ο φορέας όλου του εγχειρήματος και όλου του έργου. Επίσης, κατά τη γνώμη μου, δεν θα μπορούσε να υπάρξει ηθοποιός που να ερμηνεύσει τα τραγούδια όπως θα τα ερμήνευε ο ίδιος ο Μπιθικώτσης. Βλέπεις, τα τραγουδούσε μ' έναν τρόπο μοναδικό. Ήταν δωρικός, ήταν ένας άνθρωπος απλός, λαϊκός. Ξεκίνησε από μια φτωχή γειτονιά στο Περιστέρι, δούλεψε ως υδραυλικός και δεν ήταν λόγιος, ωστόσο τραγούδησε και πρόφερε τα ωραιότερα φωνήεντα του κόσμου. Ο ίδιος και τα τραγούδια του έδωσαν φωνή στην ποίηση, μεγιστοποιώντας την απήχηση που είχε ο Θεοδωράκης αλλά και πολλοί άλλοι δημιουργοί.

Κ.Κ: Σήμερα πιστεύεις ότι το τραγούδι διαθέτει την ίδια κοινωνικοπολιτική δύναμη αφύπνισης ή έχει περιοριστεί κυρίως στον ρόλο της ψυχαγωγίας;

Δ.Μ: Κυρίως το δεύτερο. Ξέρεις, πάντα υπήρχε η ψυχαγωγία και δεν την υποτιμώ καθόλου, καθώς είναι πολύ σημαντική για την ψυχική μας ισορροπία. Αλλά θεωρώ ότι στις μέρες μας υπάρχει σε πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό μόνο αυτό. Την ώρα που γίνονται πολλά πράγματα, τραγικής φύσης -και εικόνας πολλές φορές-, πλήθος κόσμος τα αντιμετωπίζει με μια παθητικότητα. Δεν υπάρχει η διάθεση, η παρακίνηση ή οτιδήποτε μπορεί να μας σηκώσει από τον καναπέ. Σ' αυτό ακριβώς διέφερε ο Μπιθικώτσης και οι άλλοι

«Ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης έδωσε φωνή στην ποίηση χωρίς καν να καταλαβαίνει το μέγεθος του έργου του»

άνθρωποι εκείνης της εποχής. Αλλά ήταν και η εποχή που το επέβαλε. Σήμερα, η ζωή μας έχει γίνει λίγο πιο «εύκολη». Υπάρχει «ωχαδελφισμός» που χαρακτηρίζει πλήθος σύγχρονων Ελλήνων και τους κάνει να βλέπουν τα πάντα από απόσταση. Απουσιάζει η ενσυναίσθηση. Θεωρούν ότι κάτι κακό που συμβαίνει γύρω τους, δεν τους αφορά. Και στο παρελθόν υπήρχαν οι διαφορές, και μάλιστα πολύ πιο έντονες, ιδίως οι πολιτικές, αλλά υπήρχε και ένα αίσθημα «ενωτισμού» τη στιγμή που χρειαζόταν. Θεωρώ ότι στις μέρες μας δυστυχώς αυτό έχει χαθεί. Επειδή όμως είμαι αισιόδοξος, εύχομαι ότι κάποια στιγμή θα το ξαναβρούμε. Η τέχνη είναι ο καλύτερος οδηγός και σύμβουλος για να γυρίσουμε πίσω και να βρούμε ξανά την αλληλεγγύη που έχουμε χάσει σήμερα. Με άλλα λόγια να ξαναβρούμε τον δρόμο μας.

Κ.Κ: Ο τίτλος «Εγώ ο Σέρ, Γρηγόρης Μπιθικώτσης» κλείνει το μάτι στον τίτλο τιμής που του δόθηκε. Ποια ήταν η πιο σκοτεινή και ποια η πιο ανθρώπινη πλευρά του, οι οποίες ίσως να μην είναι τόσο γνωστές στο ευρύ κοινό;

Δ.Μ: Οι ανθρώπινες πλευρές του ήταν πάρα πολλές. Βλέπεις, είχε χορτάσει από μικροκακίες και γι' αυτόν τον λόγο πορεύτηκε, από τα πρώτα σχεδόν βήματά του, με μια σιγουριά και μια βεβαιότητα γι' αυτό που είχε και κατείχε, κι αυτό δεν ήταν άλλο από τη μουσική. Καταξιώθηκε σχετικά νωρίς, πρώτα ως μουσικός, μετά ως τραγουδιστής και μετέπειτα ως συνθέτης, οπότε δεν είχε την ανάγκη να έχει «σκοτεινιές». Ήταν γενικά πάρα πολύ γενναιοδωρος με τους ανθρώπους και τους συνεργάτες του. Έμαθα πολλά πράγματα γι' αυτόν απ' τον γιο του αλλά και από την τελευταία σύζυγό του, που έφυγε από τη ζωή το 2019. Την πρόλαβα και μου είπε πάρα πολλά για εκείνον, χωρίς όμως να τον «αγιοποιεί». Ήταν βαθιά αντικειμενική και ουσιαστική. Ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης ήταν άρρηκτα συνδεδεμένος με τη μουσική και τους καλλιτέχνες, σε όλους τους τομείς: από τους μεγάλους μας ποιητές, τους συνθέτες μέχρι τους μουσικούς και το τελευταίο βιολί της ορχήστρας. Για παράδειγμα, όταν πέθανε ο Τσιτσάνης, ο Μπιθικώτσης κλείστηκε στο δωμάτιό του και δεν έβγαινε για έξι ολόκληρους μήνες. Πενθούσε, έτρωγε και έπινε μόνο μέσα στο δωμάτιό του. Ο Μάνος Χατζιδάκης ήταν αυτός που πήγε στο σπίτι του και του είπε: «Τέλειωσε αυτό. Έχεις ακόμα πολλά να πεις».

Κ.Κ: Το καστ είναι πολυπληθές και περιλαμβάνει καταξιωμένους τραγουδιστές (Γιάννης Κότσιρας, Μπάμπης Στόκας, Γρηγόρης Μπιθικώτσης) και ηθοποιούς. Πώς συνδύασες τη μουσική σκηνή με τη θεατρική αφήγηση ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος ενός απλού «αφιερώματος» και να γίνει κανονικό θέατρο;

Δ.Μ: Στην παράσταση αρχικά είναι ένας δημοσιογράφος και το έργο ξεκινά από το σήμερα, καθώς προετοιμάζεται ένα τηλεοπτικό αφιέρωμα του 2026 για τον Γρηγόρη Μπιθικώτση, και μέσα από αυτό ξετυλίγεται όλη η ζωή του ερμηνευτή. Οι τραγουδιστές δεν εμπλέκονται στο τηλεοπτικό κομμάτι. Δραματουργι-

κά συνυπάρχουν με τους ηθοποιούς. Ο λόγος είναι απλός: τα τραγούδια που καλούνται να ερμηνεύσουν είναι πάρα πολύ δύσκολα και απαιτούν έναν τραγουδιστή που μπορεί να τα υποστηρίξει απολύτως. Βέβαια, παρόλο που έχουμε εξαιρετικούς ηθοποιούς στην παράσταση, οι οποίοι κατά καιρούς έχουν υπηρετήσει το μουσικό θέατρο και τραγουδούν επίσης πάρα πολύ καλά, τα «μπιθικωτσέικα» τραγούδια έπρεπε να ειπωθούν από ανθρώπους που τα κατέχουν φωνητικά στον μέγιστο βαθμό.

Κ.Κ: Η Μακρόνησος και το Περιστέρι αποτελούν σταθμούς στη ζωή του και ταυτόχρονα συνδέονται άμεσα με τα τραύματα της ελληνικής Ιστορίας.

Πόσο δύσκολο είναι στη σημερινή εποχή να προσεγγίσεις θεατρικά προσωπικότητες που βίωσαν διώξεις και εξορίες, χωρίς να πέσεις στην παγίδα της εύκολης «αγιογραφίας»;

Δ.Μ: Σε μια μουσική παράσταση που έχει ως θέμα τη ζωή του Γρηγόρη Μπιθικώτση -μια ζωή που ξεκινά από το 1935 και φτάνει μέχρι το 1970 περίπου, τότε που τραγουδούσε στα «Δελιμένα», τα οποία αργότερα μετατράπηκαν σε θρυλικό στέκι, στο οποίο σύχναζαν όλοι- δεν είναι πολύ εύκολο να εμβαθύνεις στα πάντα. Σε καμία περίπτωση δεν έκανα αγιογραφία. Προσπάθησα να σκιαγραφήσω τα όσα έζησε, αλλά μέσα στο συνολικό πλαίσιο της παράστασης, η Μακρόνησος είναι μια σκηνή, ένα πέρασμα από τη ζωή του. Αυτό μπορεί να φαντάζει άδικο, αλλά στο σύνολο μιας ζωής και μιας παράστασης δεν μπορεί να είναι κάτι παραπάνω απ' αυτό. Δυσκολεύτηκα τρομερά να αποφασίσω τι να βάλω και τι να βγάλω. Τόσο πλούσιος είναι ο βίος του και το μουσικό του έργο! Αναγκάστηκα να αφαιρέσω σημαντικά τραγούδια, επειδή έπρεπε να ακουστούν κάποια άλλα που εξυπηρετούσαν τη δραματουργία. Η Μακρόνησος λοιπόν, είναι ένα περιστατικό, το οποίο δεν το αγιοποιώ. Ασχολούμαι περισσότερο με το ποιοι ήταν εκείνη την εποχή μαζί του, καθώς στη Μακρόνησο βρέθηκαν ο Θανάσης Βέγγος, ο Νίκος Κούνδουρος και φυσικά ο Μίκης Θεοδωράκης. Επικεντρώνομαι στη συνάντησή τους, διότι εκείνη ήταν η πρώτη φορά που συναντήθηκαν.

Κ.Κ: Η σχέση του λαϊκού τραγουδιού με την πολιτική εξουσία και τις κοινωνικές αναταραχές στην Ελλάδα υπήρξε συχνά ταραχώδης. Πώς αποτυπώνεται αυτή η σύγκρουση ή η αλληλεπίδραση του Μπιθικώτση με τα πολιτικά δρώμενα της εποχής του;

Δ.Μ: Δεν αποτυπώνεται άμεσα. Αυτό που αποτυπώνεται μέσα από τις χρονολογίες είναι η ίδια η ιστορία της Ελλάδας και κατά προέκταση η ιστορία της εποχής που έζησε εκείνος. Ξεκινά με τη μνήμη της Μι-

κρασιατικής Καταστροφής, καθώς ο Γρηγόρης γεννήθηκε τη δεκαετία του '20, μετά τα γεγονότα, αλλά η μνήμη ήταν ακόμη πολύ νωπή. Και έχουμε κατά σειρά τον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο, τον Δεύτερο Παγκόσμιο, την Κατοχή, τον Εμφύλιο και τη Δικτατορία. Όλο αυτό το κομμάτι των αναταραχών παρουσιάζεται στην παράσταση μέσα από τα μάτια των ανθρώπων της γειτονιάς, και κυρίως μέσα από τα μάτια του Μάρκου Βαμβακάρη και του Βασίλη Τσιτσάνη.

Κ.Κ: Το έργο λοιπόν, διατρέχει μια Ελλάδα που αλλάζει. Θεωρείς ότι οι νεότερες γενιές, που δεν έζησαν τα χρόνια της Κατοχής και της μετεμφυλιακής Ελλάδας, μπορούν να ταυτιστούν με τα κοινωνικά μηνύματα και τις αγωνίες που κουβαλάει η μουσική του «Σερ»;

Δ.Μ: Πιστεύω ότι μπορούν. Θεωρώ ότι τα τραγούδια αυτά, επειδή έχουν γραφτεί από μεγάλους συνθέτες, είναι πάρα πολύ «δυνατά». Δεν θέλουν καθόλου επεξήγηση ή πολλά λόγια, θέλουν απλώς να ειπωθούν και να ακουστούν. Και το λέω αυτό με σιγουριά, επειδή στην παράσταση το μεγαλύτερο μέρος του θιάσου ηλικιακά είναι από 22 έως 30 ετών. Πολλά απ' αυτά τα παιδιά, που είναι εξαιρετικά ταλαντούχοι ηθοποιοί, δεν γνώριζαν καν τι ήταν το «1-1-4». Κι όμως, μέσα από την ίδια την παράσταση και από το εξαιρετικά δύσκολο έργο που καλούνται να φέρουν εις πέρας -βλέπεις, πρέπει να το υπερασπιστούν ερμηνευτικά, τραγουδιστικά, υποκριτικά και κάποιες φορές και χορογραφικά- καταφέρνουν, παρόλο που βρισκόμαστε στο άχαρο στάδιο των προβών, να συγκινηθούν. Πολλοί από αυτούς μπαίνουν στη διαδικασία να το ψάξουν μετά. Θα ήθελα πάρα πολύ ένα μέρος του κοινού -και δεν είναι απαραίτητο να είναι μόνο μικρότεροι ηλικιακά- να καθίσει λίγο και να διαβάσει. Σίγουρα θα συνειδητοποιήσει πολλά. Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τι είμαστε.

Κ.Κ: Απ' αυτά που έχεις ακούσει ή μελετήσει, τι άν-

θρωπος ήταν τελικά;

Δ.Μ: Σπουδαίος, απλός και με πολύ χιούμορ. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο προνόμιό του. Το χιούμορ του. Κάτι που δεν το γνωρίζει το ευρύ κοινό και στην παράσταση θα το διαπιστώσει. Ήταν ένας άνθρωπος αυθεντικά λαϊκός, δηλαδή μπορούσε να συνομιλήσει ταυτόχρονα με λόγιους ποιητές, διανοούμενους αλλά και με όλο το άλλο κοινωνικό στάτους με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Αυτό που κρατάω από τον γιο του είναι ότι διέθετε ένα ασύλληπτα καυστικό χιούμορ, το οποίο εκδήλωνε ακόμη και μπροστά σε όλους τους ανθρώπους. Υπάρχει μια σκηνή στην παράσταση, για παράδειγμα, που απαντά στην καλλιτεχνική διευθύντρια, Μαρία Καλουτά, όταν είχε ανέβει η «Όμορφη Πόλη». Επειδή ο ίδιος είχε αργήσει, εκείνη του έκανε μια πολύ μεγάλη επίπληξη μπροστά σε όλον τον θίασο, λέγοντάς του ότι «εδώ δεν είναι μπουζούκια, εδώ είναι θέατρο, και ο κύριος Μπιθικώτσης δεν μπορεί να αργεί. Ποιος είστε εσείς κύριε Μπιθικώτση;». Και της απάντησε: «Ευχαριστώ, κυρία Καλουτά, τώρα πάρτε τα...» Απίστευτο, δεν συμφωνείς; (γέλια)

Κ.Κ: Αν μπορούσες να ζητήσεις από τον ίδιο τον Γρηγόρη Μπιθικώτση να δει την παράσταση, ποιο θα ήταν το πρώτο πράγμα που θα του έλεγες για να τον πείσεις ότι δικαίωσες τη μνήμη του;

Δ.Μ: Θα του έλεγα μόνο αυτό που είπα και στον γιο του, όταν γνωριστήκαμε πριν από δέκα χρόνια: «Εγώ δεν κάνω μια παράσταση για τη ζωή του πατέρα σου. Κάνω μια παράσταση για τη ζωή της μάνας μου και της γιαγιάς μου». Γιατί μέσα από τον Μπιθικώτση, ο γιος του θυμάται τον πατέρα του, ενώ εγώ θυμάμαι τη μητέρα μου να χορεύει με τα τραγούδια του, τη γιαγιά μου να χτυπάει παλαμάκια, θυμάμαι τραπέζια, γιορτές, Πάσχα... Έτσι τον έχω συνδέσει. Οπότε, ο μόνος τρόπος και ο λόγος που θα τον έπειθα ότι δικαίωσαμε τη μνήμη του είναι ότι πίσω από όλο αυτό υπάρχει μόνο μια απέραντη αγάπη.

Πληροφορίες για την παράσταση «Εγώ ο Σερ, Γρηγόρης Μπιθικώτσης»

Η θεατρική παράσταση ακολουθεί τον νεαρό υδραυλικό που ονειρεύτηκε μια καλύτερη ζωή. Τον τραγουδιστή που έδωσε φωνή στην ποίηση, τον σύζυγο, τον πατέρα, τον φίλο. Τον άνθρωπο που έζησε τις μεγάλες χαρές και τις μεγάλες δοκιμασίες μιας ολόκληρης εποχής. Μέσα από τραγούδια που σημάδεψαν γενιές, η παράσταση φωτίζει όχι μόνο τη διαδρομή του Γρηγόρη Μπιθικώτση, αλλά και την πορεία της ίδιας της Ελλάδας.

Ένας δημοσιογράφος της εποχής μας αναλαμβάνει να ερευνήσει τη ζωή και το έργο του Γρηγόρη Μπιθικώτση. Ξεκινώντας από το παρόν, ταξιδεύει σε μια Ελλάδα που αλλάζει: από τις αυλές του Περιστερίου και τα χρόνια της Κατοχής, στη Μακρόνησο, στα λαϊκά πάλκα, στις μεγάλες συνεργασίες με τον Μίκη Θεοδωράκη, τον Σταύρο Ξαρχάκο και τους σημαντικότερους δημιουργούς της εποχής. Μέσα από μαρτυρίες, τραγούδια, πρόσωπα και γεγονότα μιας ολόκληρης εποχής, συνθέτει το παζλ μιας ζωής που ταυτίστηκε με την ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας.

Κι ενώ όλοι μιλούν για εκείνον, ο ίδιος βρίσκεται διαρκώς παρών στη σκηνή ως βουβός παρατηρητής. Βλέπει τη ζωή του να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια του. Παρακολουθεί τα παιδικά του χρόνια, τους αγώνες, τις επιτυχίες, τις απώλειες και τις μεγάλες στιγμές που τον έκαναν θρύλο. Ένας άνθρωπος συναντά τον μύθο του.

Σκηνοθεσία - Κείμενο: Δημήτρης Μαλισσόβας. Τραγουδούν: Γιάννης Κότσιρας, Μπάμπης Στόκας, Γρηγόρης Μπιθικώτσης. Παίζουν οι ηθοποιοί: Τάσος Χαλκιάς, Φίλιππος Σοφινός, Ματίνα Νικολάου, Σαλίνα Γαβαλά και η Μίλλη Καραλή. Στον ρόλο της μητέρας η Ελένη Γερασιμίδου. Δημοσιογράφος ο Χρήστος Φερεντίνος. Παίζουν επίσης οι: Ντίνος Γκελαμέρης, Αγγελική Επιτροπάκη, Κωνσταντίνος Καϊκής, Βενετία Καναβέλλη, Ραφαήλ Κριτούλης, Ακριβή Μαλισσόβα, Κυριάκος Μητροπέτρος, Δάνης Νικολαΐδης, Μαρία Παπαδοπούλου, Πάνος Παταγιάννης, Σπύρος Πινκερίδης και Δημήτρης Πουλιδάκης. Συμμετέχει ζωντανή ορχήστρα. Θέατρο: Christmas Theater. Πρεμιέρα: 17 Οκτωβρίου.

Γιάννης Μυλωνάκης:

«Ο στόχος μας είναι ξεκάθαρος: μια Αγία Παρασκευή πιο καθαρή και πιο λειτουργική»

Δύο νέα μικρά και ευέλικτα απορριματοφόρα προστέθηκαν στον στόλο οχημάτων καθαριότητας του Δήμου, ενισχύοντας σημαντικά τις δυνατότητες της Υπηρεσίας Καθαριότητας και την καθημερινή προσπάθεια για μια πιο καθαρή πόλη.

Τα νέα οχήματα είναι ειδικά σχεδιασμένα ώστε να μπορούν να κινούνται με μεγαλύτερη ευκολία στα μικρότερα και στενότερα σημεία της Αγίας Παρασκευής, όπου η πρόσβαση μεγαλύτερων οχημάτων είναι δύσκολη. Παράλληλα, διαθέτουν δυνατότητα πλύσης κάδων, προσθέτοντας ένα ακόμη χρήσιμο εργαλείο στην καθημερινή λειτουργία της Υπηρεσίας.

Η ενίσχυση του στόλου αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής της Δημοτικής Αρχής για την αναβάθμιση της καθαριότητας, με έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών, του εξοπλισμού και των επιχειρησιακών δυνατοτήτων του Δήμου.

Δήλωση Δημάρχου Αγίας Παρασκευής Γιάννη Μυλωνάκη

«Η καθαριότητα είναι καθημερινή προτεραιότητα για τη Δημοτική Αρχή και γι' αυτό επενδύουμε συστηματικά σε ανθρώπους, υποδομές και σύγχρονο εξοπλισμό. Τα δύο νέα μικρά απορριματοφόρα μας δίνουν τη δυνατότητα να επιχειρούμε πιο αποτελεσματικά ακόμη και στα πιο δύσκολα σημεία της πόλης. Ταυτόχρονα, όμως, γνωρίζουμε ότι καλύτερη καθαριότητα σημαίνει και καλύτερες συνθήκες εργασίας για τους ανθρώπους που δίνουν καθημερινά τη μάχη στους δρόμους της Αγίας Παρασκευής. Με το νέο αμαξοστάσιο και την ανανέωση του εξοπλισμού μας δημιουργούμε τις υποδομές που χρειάζεται η Υπηρεσία Καθαριότητας για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πόλης. Ο στόχος μας είναι ξεκάθαρος: μια Αγία Παρασκευή πιο καθαρή, με καλύτερη οργάνωση και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων της».

Χαρδαλιάς: 17 εκατ. ευρώ για συμπράξεις επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων Αιτήσεις από 6 Οκτωβρίου

Η Περιφέρεια Αττικής στηρίζει έμπρακτα τη σύναψη συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών, ώστε η επιστημονική γνώση να αξιοποιείται για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό, ο περιφερειάρχης Αττικής, Νίκος Χαρδαλιάς, υπέγραψε την πρόσκληση για τη χρηματοδότηση της δράσης που αφορά τις συμπράξεις Έρευνας και Καινοτομίας, συνολικού προϋπολογισμού 17 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό που θα καλυφθεί εξ ολοκλήρου από το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Αττική» 2021-2027.

Παρόντες στην υπογραφή ήταν ο γενικός γραμματέας Έρευνας και Καινοτομίας, Δημήτριος Τερζής, και ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος, Δημήτρης Δρόσης. Η δράση αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη διασύνδεση της επιστημονικής έρευνας με τις ανάγκες του παραγωγικού ιστού, ενισχύοντας συνεργατικά έργα που μπορούν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και να διευκολύνουν την είσοδό τους σε νέες αγορές. Σημειώνεται ότι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας θα αναλάβει για λογαριασμό της Περιφέρειας την αξιολόγηση των προτάσεων που θα υποβληθούν.

Ο κ. Χαρδαλιάς τόνισε: «Διαθέτουμε 17 εκατ. ευρώ για να συνδέσουμε την έρευνα με την παραγωγή και να στηρίξουμε την καινοτομία. Η Αττική διαθέτει πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, τεχνογνωσία και σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης. Με τη νέα πρόσκληση δημιουργούμε τις προϋποθέσεις ώστε αυτές οι δυνάμεις να συνεργαστούν σε κοινά ερευνητικά έργα, με σαφείς στόχους και προοπτική αξιοποίησης των αποτελεσμάτων τους στην οικονομία».

Πρόσθεσε δε ότι η χρηματοδότηση δίνει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αναπτύξουν, μαζί με τους ερευνητικούς οργανισμούς, λύσεις που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες πολιτών και κοινωνίας, από την υγεία και την αγροδιατροφή έως τις ψηφιακές τεχνολογίες και την κυκλική οικονομία. Κάλεσε, μάλιστα, τις επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς να αξιοποιήσουν την ευκαιρία και να καταθέσουν ώριμες και τεκμηριωμένες προτάσεις, δίνοντας έμφαση στην ποιότητα των συνεργασιών και στη χρησιμότητα των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Από την πλευρά του, ο κ. Τερζής χαρακτήρισε τη δράση σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο για τη μετατροπή της επιστημονικής γνώσης σε προϊόντα και υπηρεσίες με ουσιαστικό οικονομικό και κοινωνικό αποτύπωμα, στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμ-

ματος «Αττική» του ΕΣΠΑ 2021-2027. Υπογράμμισε ότι στον πυρήνα της βρίσκεται η συνεργασία επιχειρήσεων, ερευνητικών φορέων και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, ενώ ανέφερε ότι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας συνεργάζεται στενά με την Περιφέρεια Αττικής για μια ανοιχτή, διαφανή και αποτελεσματική διαδικασία χρηματοδότησης, όπου οι προτάσεις θα αξιολογηθούν με αξιοκρατία και επιστημονική αρτιότητα.

Έξι τομείς προτεραιότητας

Η δράση εστιάζει στους τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, με τις προτάσεις να πρέπει να αφορούν: υλικά, κατασκευές και βιομηχανία, αγροδιατροφική αλυσίδα, περιβάλλον και κυκλική οικονομία, βιοεπιστήμες, υγεία και φάρμακα, μεταφορές και εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς και ψηφιακές τεχνολογίες. Τα ερευνητικά έργα θα πρέπει να εμπίπτουν τεκμηριωμένα στις προτεραιότητες της Στρατηγικής και να εκτελούνται εντός Αττικής, με βάση τα χρηματοδοτικά δεδομένα να αναμένεται να ενισχυθούν περίπου 50 συνεργατικά έργα.

Δικαιούχοι και όροι συμμετοχής

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από συμπράξεις στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον μία υφιστάμενη επιχείρηση και ένας ερευνητικός οργανισμός. Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον μία πλήρη ετήσια διαχειριστική χρήση και να συμμετέχουν συνολικά σε ποσοστό τουλάχιστον 40% στον προϋπολογισμό του έργου. Δικαίωμα

συμμετοχής έχουν επιχειρήσεις με έδρα ή παράρτημα στην Αττική, είτε ως νομικά πρόσωπα είτε ως ατομικές επιχειρήσεις, ενώ κάθε αυτοτελής επιχείρηση μπορεί να συμμετάσχει σε έως δύο αιτήσεις, σε επίπεδο ΑΦΜ ή μοναδικού κωδικού δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ. Δεν επιτρέπεται έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν από την υποβολή της αίτησης.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν πρέπει να είναι προβληματικές, να βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, ούτε να έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ενώ απαιτείται η τήρηση της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων. Οι ερευνητικοί οργανισμοί συμμετέχουν μέσω σχολών, τμημάτων ή παραρτημάτων στην Αττική, όπου θα διεξάγεται η βιομηχανική έρευνα ή η πειραματική ανάπτυξη, με βασικές προϋποθέσεις τον εκπαιδευτικό και ερευνητικό χαρακτήρα τους, την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων χωρίς αποκλεισμούς και την επανεπένδυση των κερδών από δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης στις κύριες δραστηριότητές τους. Για τα μέλη ΔΕΠ, τους ερευνητές και τους Ειδικούς Λειτουργικούς Επιστήμονες προβλέπεται ανώτατο όριο συμμετοχής σε δύο αιτήσεις.

Ύψος ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες

Ο μέγιστος προϋπολογισμός κάθε έργου ορίζεται σε 400.000 ευρώ. Το ποσοστό ενίσχυσης διαφοροποιείται ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης και την κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης. Για τη βιομηχανική έρευνα μπορεί να φτάσει έως το 80% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και έως το 65% για μεγάλες, ενώ για την πειραματική ανάπτυξη έως το 60% και το 40% αντίστοιχα. Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται δαπάνες προσωπικού για ερευνητές και τεχνικούς που απασχολούνται άμεσα στο έργο, καθώς και δαπάνες που υπολογίζονται με ενιαίο συντελεστή 40% επί των επιλέξιμων δαπανών προσωπικού. Η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να εντάξει πράξεις με υπέρβαση του διαθέσιμου προϋπολογισμού, στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης του Προγράμματος. Η υποβολή αιτήσεων ξεκινά στις 6 Οκτωβρίου 2026, στις 13:00, και ολοκληρώνεται στις 28 Ιανουαρίου 2027, στις 15:00, με ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.